

Forskningsrapport 2024

ÅRSRAPPORT SYGEHUS SØNDERJYLLAND

Indhold

Beretning	3
Hvad skete i 2024?.....	3
Forventninger til 2025.....	4
Organisation	1
Klinisk Forskningsafdeling	2
Forskningsenhed i akutmedicin	3
Forskningsenheden for Kirurgi.....	9
Forskningsenhed ved afdeling for kvindesygdomme og fødsler	13
Forskningsenhed i Patologi	28
Medicinsk Forskningsenhed	31
Forskningsenhed i Bedøvelse og Intensiv	43
Ortopædkirurgisk Forskningsenhed.....	47
Forskningsenhed Hospital Pharmacy Research Unit (HoPRU)	53
Forskningsenhed i Neurologi	56
Øvrige publikationer SHS	61
IRS - Sygehus Sønderjylland, Forskningsenhed for Mikrobiologi (Sønderborg).....	61
IRS, Sygehus Sønderjylland, Øre-Næse-Halskirurgi	62
IRS - Sygehus Sønderjylland, Forskningsenhed for Børn og Unge (Aabenraa)	62
IRS, Sygehus Sønderjylland, Hjertesygdomme	62
IRS, Sygehus Sønderjylland, Røntgen og skanning	63
IRS Sygehus Sønderjylland (øvrige, samt uden afdeling eller forskningsenhed).....	63

Beretning

Der er fortsat 9 veletablerede forskningsenheder, som præsenteres på de kommende sider. Antallet af forskere har været stort set uændret med 9 professorer, 2 nye lektorer (Ann Mari Rosager, Jan Kampman) og 2 nye adjunkter (Mariana Cartuliales, Mette Hulbæk), således i alt omkring 60 medarbejdere i del-/fuldtidsansatte i forsker- eller forskerstøttestillinger.

Hvad skete i 2024?

Klinisk Forskningsafdeling rykkede i 2024 ind i selve sygehuset, og har fået gode lokaler centralt i Blok B. Det har givet en tættere kontakt mellem de kliniske områder og forskningen. Den forskningsmæssige produktion målt i antal publikationer er steget fra 125 artikler i 2023 til 136 i 2024, og forskningsdelen af driftsbudgettet steg fra 1.53% til 1,7%. Der er lagt en plan for forskningsøkonomien så vi i 2029 lever op til den regionale målsætning på 3%.

Sygehuset påtog sig uddannelsesopgaver på universitetsniveau gennem etableringen af en lokal kandidatuddannelse i sygepleje, som huses i klinisk forskningsafdeling, og ved at være fagansvarlig for forskningsmodulet "Evidence Based Medicine" i den regionale lægeuddannelse.

Der er udarbejdet en ny forskningsstrategi for de næste 5 år for sygehuset, som markerer et skift fra etableringen af "rammer for forskning" til "kvalitet i forskningen". Vi har vision om, at Sygehus Sønderjyllands forskning er patientnær, implementerbar og med høj videnskabelig kvalitet. Forskningen skal samtidig støtte op om sygehusets kerneopgave: forebyggelse, sundhedsfremme, udredning, behandling, rehabilitering af de almindelige befolkningssygdomme

Med høj videnskabelig kvalitet forstås f.eks., at projekterne baserer sig på velbeskrevne designs, høj grad af brugerinvolvering, har en tilstrækkelig nyhedsværdi til at kunne ændre forebyggelse, sundhedsfremme, behandling eller rehabilitering, er gennemførbare, har en størrelse, som tillader signifikante konklusioner eller dybdegående kvalitative indsigter og kan publiceres i internationale, velanskrevne tidsskrifter.

Det vil vi opnå gennem at fokusere på projekter, hvor resultaterne kan implementeres i den daglige klinik, ved at opbygge og udvikle forskningsenheder og forskerkarriereløb på alle kliniske - og kliniske serviceafdelinger i tæt samarbejde med afdelingsledelserne og direktionen, ved at fokusere på uddannelse, hvor klinik og forskning kombineres, at stille rådgivningskapacitet til rådighed for forskning i hele patientforløbet og sikre finansiering hertil samt udvikle forskningsnetværk regionalt, nationalt og internationalt.

Vi vil gerne takke de mange forskere og forskningsudvalget for have arbejdet med denne strategi i hele 2024.

Forventninger til 2025

Vi forventer, at den nye forskningsstrategi omsættes i konkrete tiltag gennem de handleplaner, som er udarbejdet. En af indsatserne indebærer, at alle afdelinger har egen aktiv forskning og det vil ske for Røntgen og skanning, ergo- og fysioterapi i løbet af de næste måneder. Ligeledes forventer vi at øge vores indsats i den regionale lægeuddannelse, hvor der i 2026 skal være etableret en fuld lægeuddannelse med bachelor på SDU i Esbjerg. Det vil kræve en stor indsats, og her byder sygehuset godt ind på opgaven. Vi forventer også at se flere lægestuderende på sygehuset fra den regionale lægeuddannelse.

Vi får en udfordring i 2025 med et faldende antal phd. studerende med lægelig baggrund, fordi den nye sundhedsreform tilskynder hertil. Vi vil arbejde på stadig at kunne tiltrække unge læger til at forske.

Ligeledes vil der blive behov for at ansætte nye kliniske professorer, idet 4 af vores nuværende professorer går på pension eller har fået ansættelse andetsteds. Vi er glade for at kunne samarbejde herom med især Odense Universitetshospital. Vi ser også frem til at kunne etablere nye professorater i 2025 til vores øvrige forskere.

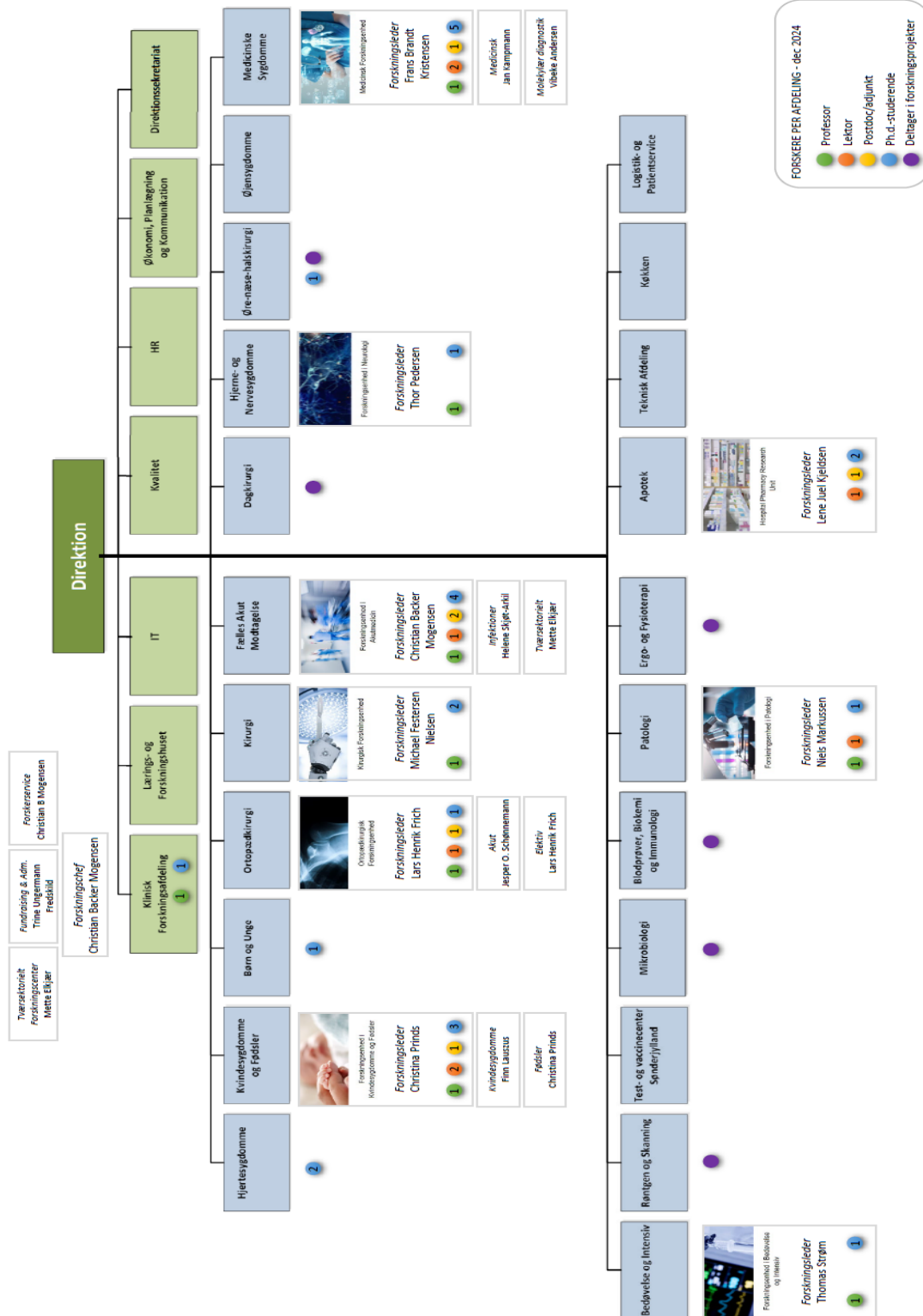

Peter Sørensen,
lægelig direktør

Christian Backer Mogensen,
Forskningschef

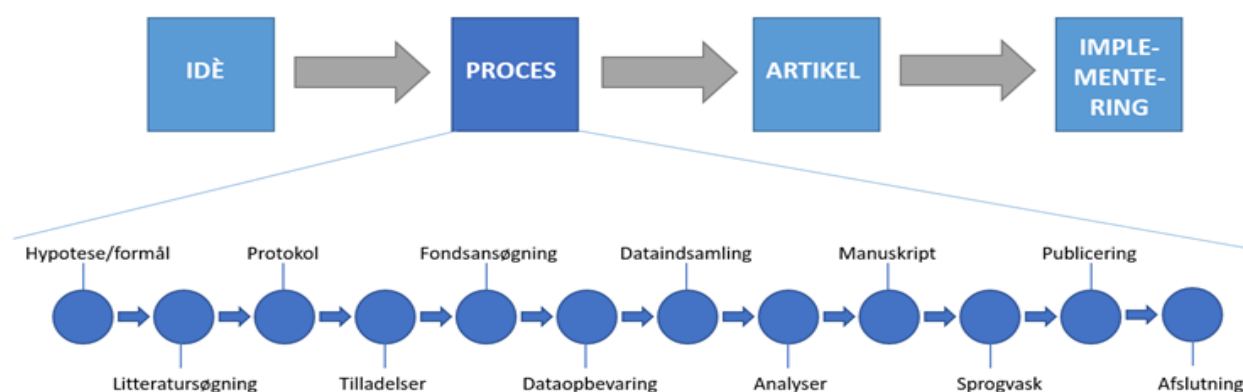
Organisation

Klinisk Forskningsafdeling

Består af Forskningschef Christian Backer Mogensen, Chefkonsulent Trine Ungermann Fredskild, Specialkonsulent Lilian Keene Boye, Lektor Helene Skjøl-Årtil, økonomiassistent Majbritt Petersen, Statistiker Sofie Ronja Petersen, Forskningsrådgivere Caroline Moos, Donna Lykke Wolff, Signe Bek Sørensen, Julie Ramskov, Nathalie Fogh Rasmussen, projektleder Sabine Paasch Olesen og Anders Kirchhoff.

Afdelingen har til formål at hjælpe i alle aspekter af forskningsprocessen. Medarbejderne rådgiver både de etablerede forskere, de kommende forskere samt de afdelinger der ønsker at udfører forskningsprojekter på afdelingen, selvom der ikke er tilknyttet en forskningsafdeling.

Det betyder, at man i afdelingen kan få rådgivning til litteratursøgning, udvikling af forskningsprotokoller, tilladelser, datamanagement, statistik, fundraising og økonomi. Afdelingen arbejder tæt sammen med Syddansk Universitet og Region Syddanmark, hvor medarbejderne sidder med i diverse udvalg og råd, således har afdelingen stor indsigt i udviklingen både regionalt, universitært og nationalt.

Visionen for 2025 er for afdelingen at tage afsæt i Sygehus Sønderjyllands Forskningsstrategi med fokus på kvalitet. Dette betyder forsat at støtte op om udviklingen og kvaliteten i forskning på sygehuset, understøtte forskerne, de kliniske afdelinger forskningsudvalget og Direktionen. Alle arbejder for at der skabes en bedre fremtiden for patienten i morgen.

Forskningsenhed i akutmedicin

Om os

Vi er en forskningsenhed, der har været forankret i Fælles Akutmodtagelsen siden 2013. Vores to store forskningsområder er akutte infektioner og tværsektorielle, akutte forløb for den skrøbelige borger.

Vores mission og vision

Akutforskningsenheden bedriver klinisk forskning, som har til hensigt at optimere det akutte patientforløb. Vi arbejder med at inddrage alle led i patientforløbet fra hjemmet til de forskellige sektorer, faggrupper, specialer og afdelinger. I alle disse led ser vi mulighed og relevans for forskning. Indholdet omfatter faglige, kliniske, organisatoriske såvel som sundhedstjeneste aspekter. Desuden inddrages tværfaglige og klinisk epidemiologiske aspekter.

Akutforskningsenheden ønsker at:

- være blandt de førende inden for forskning i akutte infektioner med fokus på diagnostik, behandling og ansvarlig brug af antibiotika i Norden og anerkendt internationalt.
- være i front inden for forskning i tværsektorielt samarbejde i akutte forløb, end-of-life, nationalt og i Norden.
- udøve klinisk forskning og sikre implementering af forskningsresultaterne
- udvikle samarbejdet med og forskningskompetencerne i de fire sønderjyske kommuner og almen praksis gennem aktiv involvering i fælles forskningsprojekter

- samarbejde med Tværsektorielt Forskningscenter, Region Syddanmark og andre lignende centre
- formidle forskningsresultater til relevante faggrupper og offentligheden
- inddrage borgere i udvikling, gennemførsel og evaluering af konkrete forskningsprojekter
- bidrage til uddannelse og træning i forskning gennem vejledning og undervisning

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2024:

- Professor og forskningsleder, Overlæge, Ph.d. Christian Backer Mogensen – siden 2012
- Lektor M.Sc.Pharm, Ph.d. Helene Skjøt-Arkil – siden 2013
- Post doc, sygeplejerske, Cand.cur., Ph.d. Mette Elkjær – siden 2018
- Adjunkt cand.scient.san, Ph.d. Mariana Bichuette Cartuliales – siden 2023
- Adjunkt, sygeplejerske, Ph.d. Lilian Keene Boye, siden 2024

Ph.-studerende med hovedvejleder i enheden i 2024

- Læge Gitte Schultz Lindskov Kristensen – siden 2020
- Læge Morten Hjarnø Lorentzen – siden 2020
- Læge Anne Heltborg – siden 2020
- Læge Karin Jeppesen – siden 2022
- Læge Trine Nielsen – siden 2022
- Statistiker Andreas Kristian Petersen – siden 2023
- Læge Nathalia Barkholt – siden 2023
- Læge Sara Søgaard – siden 2023

Ph.d.-studerende med medvejleder(e) i enheden i 2024

- MSc, RN Jane Lange Dalsgaard siden 2021
- Læge Mathias Amdi Hertz – siden 2021
- Cand. cur., sygeplejerske Lotte Abildgren – siden 2018
- Læge Louise Houlberg Hansen – siden 2019
- Læge Pedja Cuk – siden 2020
- Cand. Scient.San, Sygeplejerske Mette Assenholm - siden 2020
- Cand.Scient.San.Publ. Mette Lykke Kristensen – siden 2022
- Fysioterapeut Christian Lynæs – siden 2024

Det har vi opnået i 2024 – og vores mål for 2025

I 2024

- Understøttet etablering og opstart af erhvervskandidatuddannelsen for sygepleje samt videreudvikling af den regionale lægeuddannelse
- Fire medarbejdere har fået tildelt ph.d. graden
- To medarbejdere har indleveret deres ph.d.-afhandling

- Modtaget en bevilling på 2.5 mil til et multicenter randomiseret studie (POET-INDEED) i samarbejde med Region H. Patientinklusion starter januar 2025
- Kommunal samarbejde om Ph.d. forløb – Sammen på Tværs
- Undervist på lægestudiet, akutsygeplejeuddannelse, kandidat i sygepleje, hoveduddannelse i akutmedicin, og vi er modulansvarlige for Evidence Baseret Medicine på den regionale lægeuddannelse.
- Været vejleder for masterstuderende i hygiejne
- Været vejleder for 5 specialestuderende
- Bedømte 5 ph.d.-afhandlinger, 1 post doc, 2 lektor og 1 professoransættelse
- Leveret hovedvejlederskab i tre andre specialer (pædiatri, ØNH, statistik)
- Præsenteret posters og orale indlæg på konferencerne: EUSEM, ECCMID, Nordisk ECCMID, DEMC, EUGMS, Nordic Conference in Nursing Research .
- Startet et samarbejde med forskningsenheden PROGREZ, med et nyetableret phd og et planlagt phd i 2025 omkring nakkesmerter efter trauma
- Deltaget i DRAFT studie i et samarbejdsprojekt med Aarhus universitets hospital, hvor vi inkluderer patienter som har fået en underarmsfraktur
- Startet et Hospice projekt med Hospice Sønderjylland hvor vi skal undersøge betydning af fysisk optimering ved symptomlindrende ophold på hospice på patienternes oplevelse af livskvalitet i den sidste tid. Projektet har fået sin første bevilling.
- Deltaget i den Europæiske uddannelse i Antimicrobial Stewardship.
- Samarbejdet med forskningsnetværket INA – Interdisciplinært Netværk for Akutforskning – omkring to nationale projekter
- Publiceret 21 peer-reviewed artikler heraf 14 artikler inden for vores to centrale forskningsområder
- Etableret en brugergruppe for hver af vores to forskningsområder og inddrager dem i udvikling af projekter fx fondsansøgninger, deltagerinformation, og formidling af resultater
- Afholdt inspirationsmøder og undervist på Fælles Akutmodtagelsen

Vores konkrete planer i 2025 er at:

- etablere samarbejde og projekter omkring akutte infektioner med mindst to nordiske forskningsenheder
- afholde 4 inspirationsmøder med ansatte på Fælles Akutmodtagelsen med henblik på nye ideer til forskningsprojekter inden for enhedens to forskningssøjler
- prioritere et ugentligt forskningsopslag på LinkedIn, og have et månedligt indlæg i offentlige medier
- etablere minimum 2 ph.d.-forløb (kommunal ph.d. og POET-INDEED) og vejlede 4 specialestuderende
- have mindst en privat fondsansøgning accepteret
- bidrage til RCT-netværk

Publikationer 2024

Bruun IH, Maribo T, Mogensen CB, Schiøttz-Christensen B, Nørgaard B. Predicting Persistent Reduced Physical Performance in Adults 65+ in Emergency Departments: A Temporal Validation. *J Geriatr Phys Ther.* 2025 Jan-Mar 01;48(1):14-23. doi: 10.1519/JPT.0000000000000439. Epub 2024 Dec.

Cartulieres MB, Hejbøl EK, Schrøder HD, Pedersen AK, Frich LH. Stem cell treatment for regeneration of the rotator cuff: study protocol for a prospective single-center randomized controlled trial (Lipo-cuff). *Trials.* 2024;25(1):696.

Cartulieres MB, Mogensen CB, Rosenvinge FS, Skovsted TA, Lorentzen MH, Heltborg A, et al. Community-acquired pneumonia: use of clinical characteristics of acutely admitted patients for the development of a diagnostic model - a cross-sectional multicentre study. *BMJ Open.* 2024;14(5):e079123

Cuk, P., Tiskus, M., Möller, S., Lambertsen, K. L., Backer Mogensen, C., Festersen Nielsen, M., Helligsø, P., Gögenur, I., Bremholm Ellebæk, M. (2024, March 2). Surgical stress response in robot-assisted versus laparoscopic surgery for colon cancer (SIRIRALS): randomized clinical trial. *British Journal of Surgery*, 111(3). <https://doi.org/10.1002/bjs.12144>

Fogh Kasum CV, Skjøt-Arkil H, Sparre Hansen JM, Overgaard H, Specht K. Experience of admission and readmission to the emergency department for patients with acute abdominal pain: A qualitative study. *Int Emerg Nurs.* 2024 Sep;76:101503. doi: 10.1016/j.ienj.2024.101503. Epub 2024 Aug 9.

Heltborg A, Mogensen CB, Andersen ES, Cartulieres MB, Petersen ERB, Skovsted TA, et al. Diagnostic Performance of Plasma SP-D, KL-6, and CC16 in Acutely Hospitalised Patients Suspected of Having Community-Acquired Pneumonia-A Diagnostic Accuracy Study. *Diagnostics (Basel).* 2024;14(12)

Heltborg, A., Mogensen, C. B., Skjøt-Arkil, H., Giebner, M., Al-Masri, A., Khatri, U. B., Khatri, S., Heinemeier, I. I. K., Andreasen, J. J., Hariesh, S. S. S., Termansen, T., Kolnes, A. N., Lorentzen, M. H., Laursen, C. B., Posth, S., Andersen, M. B., Mussmann, B., Spile, C. S., Graumann, O. (2024, August 7). Can clinicians identify community-acquired pneumonia on ultralow-dose CT? A diagnostic accuracy study. *Scandinavian Journal of Trauma, Resuscitation and Emergency Medicine*, 32(1), 67. <https://doi.org/10.1186/s13049-024-01005-2>

Hertz MA, Skjøt-Arkil H, Heltborg A, Lorentzen MH, Cartulieres MB, Rosenvinge FS, et al. Clinical characteristics, factors associated with urinary tract infection and outcome in acutely admitted patients with infection; an exploratory cross-sectional cohort study. *Heliyon.* 2024;10(12):e32815

Hertz MA, Johansen IS, Rosenvinge FS, Brasen CL, Andersen ES, Heltborg A, Skovsted TA, Petersen ERB, Cartulieres MB, et al. The Diagnostic Accuracy of Procalcitonin, Soluble Urokinase-Type Plasminogen Activator Receptors, and C-Reactive Protein in Diagnosing Urinary Tract Infections in the Emergency Department-A Diagnostic Accuracy Study. *J Clin Med.* 2024 20 March;13(6):1776.

Hertz, M. A., Johansen, I. S., Rosenvinge, F. S., Brasen, C. L., Andersen, E. S., Østergaard, C., Skovsted, T. A., Petersen, E. R. B., Nielsen, S. L., Mogensen, C. B., & Skjøt-Arkil, H. (2024). Urine Flow Cytometry and Dipstick Analysis in Diagnosing Bacteriuria and Urinary Tract Infections among Adults in the Emergency Department - A Diagnostic Accuracy Trial. *Diagnostics (Basel)*, 14(4), 412. <https://doi.org/10.3390/diagnostics14040412>

Lie CF, Frøisland L, Mogensen CB, Nielsen KG. Counselling and prescription of contraception related to pregnancy termination. *Dan Med J*. 2024 Nov 20;71(12):A04240264. doi: 10.61409/A04240264.

Lomborg, M. E., Nielsen, J. L. C., Bakke, S. A., Backer-Mogensen, C., & Strøm, T. (2024, October 21). Decisions about the limitations of life-sustaining treatment for acutely admitted older patients: a retrospective study of a Danish patient cohort. *BMC Geriatrics*, 24(1), 853. <https://doi.org/10.1186/s12877-024-04172-0>

Lorentzen MH, Heltborg A, Kaldan FP, Cartuliales MB, Hertz MA, Specht JJ, et al. Handheld Ultrasound Devices Used by Newly Certified Operators for Pneumonia in the emergency Department—A Diagnostic Accuracy Study *Diagnostics (Basel)*. 2024

Madsen, A. M. R., Schaltz-Buchholzer, F., Nielsen, S., Benfield, T., Bjerregaard-Andersen, M., Dalgaard, L. S., Dam, C., Ditlev, S. B., Faizi, G., Azizi, M., Hameed, Z. N., Johansen, I. S., Kofoed, P.-E., Krause, T. G., Kristensen, G. S., Loekkegaard, E. C. L., Mogensen, C. B., Mohamed, L., Oedegaard, E. S., Ostenfeld, A., & others. (2024, February 15). Using BCG vaccine to enhance non-specific protection of health care workers during the COVID-19 pandemic: a randomized controlled trial. *The Journal of Infectious Diseases*, 229(2), 384-393. <https://doi.org/10.1093/infdis/jiaa573>

Michl NB, Elkjær M, Abrahamsen C. Nursing Home Staff perspectives on illness and hospitalization of persons with dementia *Nordisk sygeplejeforskning* 2024 Dec. <https://doi.org/10.18261/nsf.15.3.1>

Mikkelsen, T. H., Søndergaard, J., Kjær, N. K., Nielsen, J. B., Ryg, J., Kjeldsen, L. J., & Mogensen, C. B. (2024, April 24). Designing a tool ensuring older patients the right medication at the right time after discharge from hospital - the first step in a participatory design process. *BMC Health Services Research*, 24(1), 51. <https://doi.org/10.1186/s12913-024-06769-4>

Ovesen SH, Hvilshøj Clausen A, Kirkegaard H, Løfgren B, Aagaard R, Helbo Skaarup S, Dan Arvig M, Hjarnø

Lorentzen M, Heltborg Kristensen A, Bichuette Cartuliales M, et al. Point-of-care lung ultrasound in emergency medicine: A scoping review with an interactive database. *Chest*. 2024 Mar 6:S0012 3692(24)00290-3.

Sarwari, Z., Kristensen, G. S., Petersen, S. R., & Mogensen, C. B. (2024, May 28). Analysis of traumatic event emergency department visits among care home residents aged 65+ years in Southern Jutland, Denmark: implications for comprehensive care and subsequent hospital admissions - a register-based cohort study. *BMC Geriatrics*, 24(1), 465.

Skjød--Arkil H, Cartuliales MB, Heltborg A, et al. Clinical characteristics and diagnostic accuracy of preliminary diagnoses in adults with infections in Danish emergency departments: a multicentre combined cross--sectional and diagnostic study. *BMJ Open* 2024;14:e090259

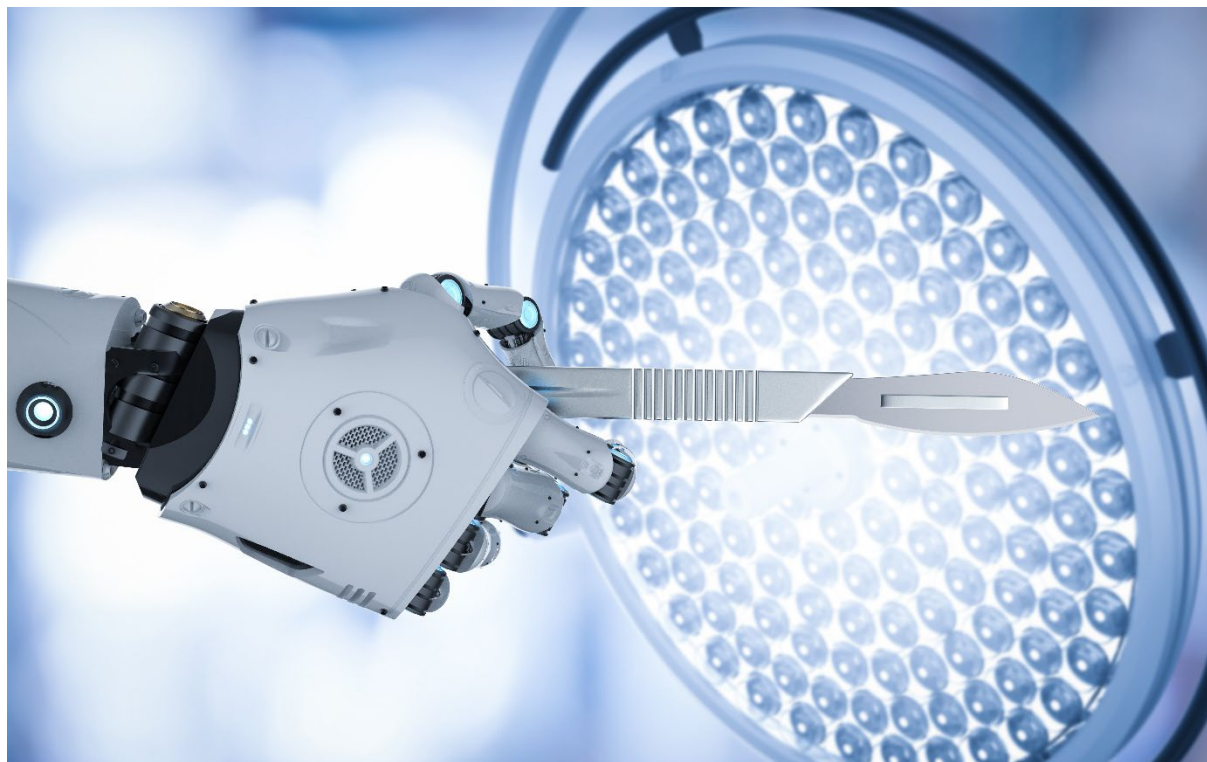
Walther LH, Mieritz HB, Lassen AT, Christensen EF, Mogensen CB, Mikkelsen S, Brøchner AC. The use and impact of prehospital blood lactate measurements in acute non-traumatic patients: a systematic review *Scand J Trauma Resusc Emerg Med*. 2024 Dec 26;32(1):137. doi: 10.1186/s13049-024-01310-1.

Wiederhold AK, Cartuliales MB, Jeppesen K, Skjød-Arkil H. Characteristics and Antibiotic Treatment of Patients with Cellulitis in the Emergency Department. *Antibiotics*. 2024; 13(11):1021.

Tildelte eksterne fondsmidler 2024

Region Syddanmarks strategiske forskningsmidler: 2,5 mill. kr.

Forskningsenheden for Kirurgi

Om os

Kirurgisk Forskningsenhed ved SHS har ved udgangen af 2024 tilknyttet 4 ph.d.-studerende. Forskningsenhedens primære fokusområde er laparoskopisk og robot-assisteret hernie og kolonkirurgi.

2 af de igangværende Ph.d.-forløb tilsigter at beskrive kort- og langtidskomplikationerne efter robot-assisteret inguinal- og ventralherniekirurgi. Studiernes formål er at afdække styrker og svagheder ved den robot-assisterede kirurgi samt definere indikationerne for disse indgreb. Den robot-assisterede teknik er konventionel laparoskopi overlegen, fordi teknikken råder og bedrer optisk udstyr og mere fleksible instrumenter. Den robot-assisterede teknik forventes at være mere præcis og skånsom og derfor mere velegnet til de komplicerede hernie og kolonkirurgiske indgreb.

Ydermere forventes den robot-assisterede kirurgi at nedbringe risikoen for komplikationer og reducere den postoperative rekonvalescens. Gevinsten er dog formentlig mest udtalt ved de vanskelige indgreb, mens konventionel laparoskopi formentlig har en ligeværdig risikoprofil ved de mindre kirurgiske procedurer. Derfor er det vores antagelse, at den robot-assisterede teknik har størst værdi hos patienter med komplicerede lyskebrok og mellemstore bugvægsdefekter, mens de simple hernier af økonomiske og uddannelsesmæssige årsager fortsat bør gennemføres med konventionel laparoskopi. Med henblik på at undersøge omfanget af det kirurgiske stressrespons foretages der bestemmelser af udvalgte inflammatoriske cytokiner.

Der er i 2024 publiceret de første to artikler fra disse Ph.d.-studier. Forløbene forventes forsvaret i løbet af 2025

Marts 2024 blev der opstartet et tredje Ph.d.-studie. Hensigten med studiet er at sammenligne ultralyd og MR-skanning hos patienter, som udredes for akut cholecystitis. Undersøgelsen gennemføres som et tværregionalt samarbejde mellem Aalborg Universitetshospital, Viborg Sygehus, Vejle Sygehus og Sygehus Sønderjylland. Ydermere forventes der gennemført et retrospektivt studie, som også Gødstrup Sygehus deltager i. Et fjerde Ph.d.-forløb opstartes marts 2025. Dette studie gennemføres med henblik på at belyse om koloskopier gennemført på patienter med ny diagnosticeret akut divertikulitis bidrager til tidlig opsporing af okkult colo-rectal cancer. Dette studie gennemføres i samarbejde med Kirurgisk Afdeling, Svendborg Sygehus.

Sideløbende med disse studier gennemføres der også en række korterevarende kliniske studier. Disse varetages af speciallæger og reservelæger i afdelingen, og intentionen er på sigt at etablere et forskningsmiljø, som kan tiltrække yngre læger og forskningsinteresserede speciallæger til afdelingen. Der gennemføres studier inden for følgende områder: Risikofaktorer for postoperativ fascieruptur, Kort og langtidsresultater efter rektumresektion a.m. Holm, biokemiske markører for akut tarmiskæmi samt implementering af 3-D laparoskopi samt HIDA skintigrafi før og efter laparoskopisk cholecystektomi.

Undersøgelserne gennemføres i samarbejde med Odense Universitetshospital, interregionalt samt med vore udenlandske samarbejdspartnere.

Afdelingen deltager i nationale og internationale konferencer og er løbende involveret i bedømmelse af kandidatopgaver og Ph.d.-afhandlinger fra andre afdelinger

Vores mission og vision

Afdelingens intention er at etablere et aktivt forskningsmiljø, som kan tiltrække læger med interesse for kirurgi og klinisk forskning til Sygehus Sønderjylland.

Kernen i forskningsafdelingen er implementeringen af kirurgiske Ph.d.-forløb. Der er stort fokus på klinisk forskning, og læger med interesse for klinisk eksperimentel kirurgi støttes i etablerer studier under ansættelsen i afdelingen.

Kirurgisk afdeling tilstræber, at der fremadrettet skal være mindst 3 Ph.d.-studier tilknyttet forskningsenheden. Studierne skal som hovedregel fokusere på implementeringen af laparoskopi og robot-assisteret kirurgi inden for fokusområderne inguinal- og ventralherniekirurgi, colonkirurgi og akutkirurgi.

Ud over et højt profileret kolon-kirurgisk afsnit, råder afdelingen over et stort erfaringspotentiale inden for den robotassisterede og åbne herniekirurgi. Det er forskningsenhedens intention fremadrettet at etablere studier inden for disse forskningsområder.

For at øge rekrutteringsgrundlaget af læger til SHS er det intentionen at skabe et aktivt forskningsmiljø for medicinstuderende samt etablere attraktive rammer for at gennemføre kandidatopgaver og klinisk forskning. Det er intentionen at skabe attraktive rammer for et produktivt forskningsmiljø, som vil kunne forbedre patientbehandlingen ved Sygehus Sønderjylland.

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2020:
(Professor, lektor, seniorforsker)

- Professor, Overlæge, dr.med. Ph.d. Michael Festersen Nielsen

Ph.-studerende med hovedvejleder i enheden

- Cand. med. Ph.d. stud. Alexandros Valsamidis (1. april 2022)
- Cand med., Ph.d. stud. Kristian Als Nielsen (1. december 2022)
- Overlæge, Ivan Arsic (1. marts 2024)
- Cand. med. Cathrine Frandsen (1. marts 2025)

Kommende medarbejder i forskningsenheden

- Cand med. Ali Garni (forventet indskrevet efterår 2025)

Det har vi opnået i 2024, vores mål for 2025

Væsentlige delmål for 2024:

1. Afslutte Ph.d. forløb Alex Valorenzos (påbegyndt Ph.d. forløb 1. april 2022)
2. Afslutte Ph.d. forløb Kristian Als Nielsen (påbegyndt Ph.d. forløb 1. december 2022)
3. Gennemført kandidatopgave for Kristian Vanman
4. Præsentation af mundtlige foredrag og posters ved EHS/AHS/DKS
5. Opstarte Ph.d. forløb Cathrine Frandsen (1. marts 2025)

Delmål for 2025:

1. Ph.d. forsvar Alexandros Valorenzos
2. Ph.d. forsvar Kristian Als Nielsen
3. Publikation af RCT-data om risikofaktorer for komplikationer efter åben og robot-assisteret ventralherniekirurgi (KAS)
4. Publikation af RCT-data efter laparoskopisk og robot-assisteret lyskebrokkirurgi (AW)
5. Opgørelse af risikofaktorer for fascieruptur (Muthanna AL-Jumalli)
6. Opstart af Ph.d.-projektet: Effekt af koloskopi efter akut divertikulit (Cathrine Dahl Virsøe-Frandsen)
7. Publikation af data fra ProGrip studiet (Kristian Vanman, kandidatopgave)
8. Publikation af HIDA-data før og efter cholecystektomi (Merethe Brauner Madsen)
9. Publikation af statusartikel om tensionsfri ventralherniekirurgi

Publikationer 2024

1. Budtz, E.M., Marcussen, N., Larsen, T., Ugianskiene, A., Einarsdottir, S., Glavind, K., Kjærsgaard, B., Ellebæk, M.B., Nielsen, M.F. Granulomatous inflammation and fibrosis in the porcine gastro-intestinal tract after application of Tachosil and Biodesign patches. **Surgical Innovation 2024 (Submitted)**
2. Solstad, T.U., Schröder, C., Nielsen, M.F., Brogaard, K.A., Smerter fra skrotum som debutsymptom på metastastisk kræft fra colon sigmoideum. **UFL 2024 (submitted)**
3. Valsamidis, A.V., Nielsen, K.A., Inan, I., Pedersen, A.K., Petersen, S.R., Ellebæk, M.B., Alnabhan, A.A., Helligsø, P., Dorfelt, A., Nielsen, M.F. Reduced risk of recurrence following robotic-assisted TAPP for inguinal hernia repair compared to laparoscopic TAPP: A cohort study of 395 patients. **Hernia 2024; 29 (1): 33. Doi 10.1007/s10029-024-03226-2**
4. Nielsen, K.A., Kaiser, K., Helligsø, P., Nielsen, M.F., Valorenzos, A. Study protocol: A scoping review on costing methodologies in robotic ventral hernia repair. **BMJ 2024. Doi:10.1101/2024.08.11.24311831**
5. Nielsen, K.A., Tulloh, B., de Beaux, A., Pedersen, A.K., Petersen, S.R., Jogvansson, B., Ellebæk, M.B., Valsamidis, A., Helligsø, P., Nielsen, M.F., Evaluation of risk factors following peritoneal flap hernioplasty for complex incisional hernia repair – A retrospective analysis of 327 cases. **Hernia 2024; doi:10.1007/s10029-024-03162-1**
6. Valorenzos, AV., Nielsen, KA., Kaiser, K., Helligsø, P., Ellebæk, MB., Dorfelt, A., Petersen, SR., Pedersen, AK., Nielsen, M.F. Short-term outcomes and inflammatory stress response following laparoscopic or robotic-assisted transabdominal preperitoneal inguinal hernia repair (TAPP): study protocol for a prospective, randomized trial (ROLAIS). **Trials (2024); 25 (1): 529. doi: 10.1186/s13063-024-08361-w**

Mundtlige præsentationer 2024

1. Valsamidis, A.V., Nielsen, K.A., Inan, I., Pedersen, A.K., Petersen, S.R., Ellebæk, M.B., Alnabhan, A.A., Helligsø, P., Dorfelt, A., Nielsen, M.F. Reduced risk of recurrence following robotic-assisted TAPP for inguinal hernia repair compared to laparoscopic TAPP: A cohort study of 395 patients. **DKS 2024**
2. Nielsen, K.A., Valorenzos, A., Nielsen, M.F. Cost disparity between open and robotic-assisted ventral hernia repair: Preliminary data from a randomized controlled trial. **DKS, 2024**

Forskningsenhed ved afdeling for kvindesygdomme og fødsler

Om os + Vores mission og vision

Se: [Forskningsenheden for afd f Kvindesygdomme og Fødsler](#)

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere, som er tilknyttet enheden: (Professor, lektor, seniorforsker, ph.d.-studerende, præ-ph.d.-studerende)

1. Overlæge, PhD Finn Friis Lauszus – siden 1.3. 2020
2. Jordemoder, PhD, lektor Christina Prinds - 011022
3. Sygeplejerske, PhD, postdoc. Mette Hulbæk Andersen – siden 1.7.2021
4. Ph.D. stud., cand.med Karsten Kaiser – 1.4.2022
5. Ph.D. stud., cand. med. Sven Hoedt Karstensen – 1.11.2022
6. Professor, Ph.D. Jan Stener Jørgensen - 1.10.2022
7. Jordemoder, Can.San., Aleksandra Storm – præ-ph.d.-studerende, 011123
8. Jordemoder, Can.san., Maiken Fabricius Damm, præ-ph.d. studerende, 010923
9. Jordemoder, can. san., Marie Sejrgaard, præ-ph.d.-studerende (0-ansættelse)
10. Jordemoder, MA sexologi, Ulla Virkkunen, præ-ph.d. studerende (0-ansættelse)
11. Karen Bøhrnsen, forskningsjordemoder, MSc. in Health (Midw.), (0-ansættelse)

Forskningsprojekter 2024

PhD projekt A

Effekt af præoperativ dexamethason på kirurgisk stress, smerter og bedring efter robotassisteret laparoskopisk hysterektomi

Karsten Kaiser, Finn Lauszus, Professor Thomas Strøm, Professor Ismail Gögenur

Status: Forsøget har inkluderet 112 kvinder og sluttede 1.4.2024. 2 oversigtsartikler og en om primary outcome er submitted; der skrives på den 4. om secondary outcomes. Derefter skrives selve PhD'en. Der er booket ophold på refugium 2. uge i december til dette. Aflevering 31.12.2024 hvis alt går vel. Efter en del skiven kom de juridiske spidfindigheder omkring Nanoscience blodprøver i hus. Disse skal undersøges på Køge Sygehus hvor afdelingen for Surgical Excellence holder til og hvor hans vejleder Ismail Gögenur er professor. Karsten har PhD ansættelse indtil 1.4.2025. Han mangler et ophold uden for DK eller på Sjælland til hans PhD. KK har selvstændig undervisning nu og tidligere og vil i 2025 også undervise på lægeskolen i Esbjerg.

Phd projekt B

Sex cord-stromal tumorer (SCST) og deres associerede hormon-afhængige cancers

Sven Hoedt Karstensen, Finn Lauszus, Kirsten Jochumsen, Professor Niels Marcussen

Design: Registerstudie med træk fra LPR og patoweb 1999-2017 på SCST, dvs alle sex cord plus cancer+markører+ udveksling af data+ registrering i DGCD. Molekylær analyse af granulosa cell tumorer (GCT) for at identificere og validere cancer-relaterede mutationer.

To oversigtartikler om GCT og deres registrerede mutationer er antaget til publikation. Manuskript omkring hormonfølsomme cancerer blandt kvinder med SCST er "under review". Første udkast af manuskript omkring non hormonfølsomme cancerer blandt kvinder med SCST er klar. Alle molekylære resultater er klar til jul og manuskript skrives i vinteren. Samarbejdet med Utrecht om GCT er fungerende, de har recidiver af GCT på deres agenda mens vi har associerede cancerformer på vores. Sammen vil øvrige kliniske variable plus genetik blive eksploreret. Resultater herfra indgår ikke i PhD, men det gør udenlandsophold og kontakter. Har flere ophold hos prof. Estrid Høgdall, Herlev sygehus, molekylærbiologisk afdeling i 2024 og vil også i 2025 skulle derover. SHK har PhD ansættelse indtil 1.11.2025

SHK har selvstændig undervisning nu og tidligere og vil i 2025 også undervise på lægeskolen i Esbjerg.

Ph.d. projekt C

Graviditet og forældreskab i et eksistens- og kropsfænomenologisk perspektiv - En kvalitativ og empirisk undersøgelse af at bære og føde et barn og blive far.

Maiken Fabricius Damm jordemoder og can.san. i jordemodervidenskab,

Christina Prinds jordemoder, lektor ved Klinisk Institut, SDU/Sygehus Sønderjylland

Dorte Hvidtjørn jordemoder, lektor på Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet/Klinisk Institut, SDU

Dorte Toudal Viftrup lektor på Institut for Sundhedstjenesteforskning, SDU

Anne Marie Kragh Pahuus lektor i filosofi og prodekan på Aarhus Universitet

Formålet med dette studie er at undersøge, hvordan kommende og nye forældre oplever og erfarer graviditet, fødsel og forældreskab i et eksistens- og kropsfænomenologisk perspektiv med særligt fokus på den kropslige dimension. Formålet udmøntes i tre delstudier med hvert deres tilhørende forskningsspørgsmål: Hvordan oplever/erfarer kommende og nye mødre at bære et voksende og levende barn i deres krop i transitionen til moderskabet, i et primært patogenetisk sundhedsvæsen? Hvordan oplever/erfarer fædre transitionen til faderskabet i et primært patogenetisk sundhedsvæsen? Hvordan kan vi forstå forældreskab som en mulighed for at fremme mental sundhed hos kommende forældre i et salutogenetisk perspektiv?

MDF har genereret data i form af FGI og feltobservationer, samt selvstændigt undervist og vejledt BA- studerende på jordemoderuddannelsen, samt kandidatstuderende på både Kandidatuddannelsen i Jordemodervidenskab og Klinisk Sygepleje.

Igangværende projekter

Post doc

2022-25 (Mette Hulbæk)

- a. *PISQ-IR (Pelvic organ Prolapse Incontinence Sexual Questionnaire)* Bashayir Said Muse Issa, Greta Puriene, Saskia Marxen, Mette Hulbæk (hovedvejleder) Formål: Validering af spørgeskema om kvinders seksualitet ved bækkenbundslidelser.

Metode: Oversættelse og kognitive interviews til kulturel adaption (2021). Psykometrisk faktoranalyse. Test-retest. Data indsamles (2022-2024) i samarbejde med afdelingerne ved OUH, Esbjerg og Kolding. Status: Rekruttering afsluttes dec 24 (n=220).

Bækkenbundscentret:

- b. *EMAS-SFQ (European Male Ageing Study–sexual function questionnaire)* Ulla Virkkunen, Grzegorz, Lukasz Fojecki, Lise Dokkedahl. Mette Hulbæk (hovedvej) Formål: Validering af spørgeskema om mænds seksualitet

Metode: Oversættelse og kognitive interviews til kulturel adaption (2021). Psykometrisk faktoranalyse. Data (400-500 besvarelser) indsamles (2024-2025) i bækkenbundscentret, sexologisk amb, sklerosehospitalerne RY, Haslev, Sklerose afd i Esbjerg, Aabenraa og Gødstrup.

Status: Data indsamling i gangværende.

- c. *SDMQ DOC (Shared decision making questionnaire- doctors version) – Team versionen* Mette Hulbæk, Annette Zøylner fra Skejby Universitets Hospital, Marianne Jørgensen Johannson, Birgit Debrabant

Formål: Udvikling og validering af spørgeskema til fælles beslutningstagning i konteksten af fælleskonsultationer.

Metode: Kognitive interviews til kulturel adaption af spørgeskema (2021). Psykometrisk faktoranalyse. Data indsamles (2021 -2023) i bækkenbundscentret og Skejby Brystkirurgisk afdeling.

Status: Artikel i review

- d. *SDMQ9 (patient-perspektiv) Rasch analyse* Mette Hulbæk, Charlotte Ibsen fra Defactum, Sofie Ronja Petersen

Formål: Validering ved Rasch analyse af spørgeskema om fælles beslutningstagning (patientens perspektiv). Kulturel adaption af spørgeskema om fælles beslutningstagning (team behandlerperspektiv)

Metode: Psykometrisk item – response analyse. Data indsamles (2021 - 23) i bækkenbundscentret og Rygcenter Middelfart.

Status: Artikel arbejde i review.

- e. *Aktionsforskningsprojekt om patienternes og klinikernes oplevelse af fælleskonsultationer* Mette Hulbæk, Karen Børnsen, Phillip Keudel bækkenbundscenteret, kvalitets afdelingen SHS, Jette Primdahl

Formål: Beskrivelse af nyudviklet koncept omkring konsultationer på tværs af specialer.

Metode: Aktionsforskning metode, feed back møder, fokusgruppe

Status: Præsenteret i diverse faglige selskaber, netværksmøder og i patientforum.

Niende klasses elevers viden om seksuelle emner

Finn Lauszus, Jane Ravn, Lise Dokkedahl Christensen, Arense Guldbech, Mette Hulbæk Design: årlig elektronisk spørgeskemaundersøgelse i alle Tønder kommunes skolars 9.klasser

Formål: At belyse de unges seksuelle aktivitet, deres præventionsvaner, deres viden og holdninger Dette års træk gav en besvarelse på 36% uegnet til at kunne give en bedømmelse af de unges viden om og forhold til seksuelle emner. Der er bliver derfor ingen rapport til Tønder kommune dette år. Der planlægges flere publikationer i 2025, skrivning af udkast pågår ved Lise DC og Mette HA.

Vi har serveret ungdomsmødtagelse til rådgivning om seksuelle emner med analyser og svar på klamydiatest.

Sansefødestuens betydning for fødselsoplevelsen - et kvalitativt interviewstudie

Karen Børnsen, Trine Andersen, cheffjordemoder; Kirsten Specht, associated professor, PhD, MPH, RN

Design: Et kvalitativt interviewstudie med en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang.

Metode: Semistrukturerede individuelle interviews blev gennemført i december 2021 - maj 2022 med 16 par, der havde født på sansefødestuen på Sygehuset Sønderjylland. Dataanalyse var inspireret af Paul Ricoeurs fortolkningsteori, herunder tre analytiske niveauer: naiv læsning, strukturel analyse og kritisk fortolkning og diskussion.

Formål: Formålet var at undersøge, hvilken betydning sansefødestue med teknologiske tiltag som forskellige lyskilder og afspilning af lyd har for fødende kvinder og deres partners fødselsoplevelse. Status: Den første artikel sendt til tidsskrift. Venter på tilbagemelding.

Patientens oplevelse af den tværprofessionelle fælles konsultation i Bækkenbundscenteret - et kvalitativt interviewstudie

Maja Møgaard Christensen (speciale studerende), Karen Børnsen, Jette Primdahl, Mette Hulbæk (hovedvejleder),

Design: Et kvalitativt interviewstudie med en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang.

Metode: Patienter, som har deltaget i en fælles konsultation i Bækkenbundscenteret interviewes om deres oplevelser i fht beslutningstagning i konsultationen.

Formål: Formålet er at undersøge patienternes oplevelse af inddragelse i beslutningsprocessen vedrørende udredning og behandling i de fælles konsultationer.

Status: Interview indsamlet og analyse arbejde i gang (2024-2025). Speciale afleveres maj 25.

Fælles konsultationer – Interview undersøgelse

Betina Torpegård Egdal, Mette Hulbæk (hovedvejleder)

Design: Kandidat speciale projekt, Cand cur SDU – fokusgruppe interviews. Indholdsanalyse.

Formål: Behandlernes perspektiv på ordstyrer rolle og fælles beslutningstagning i fælles konsultationer i Bækkenbundscenter SHS

Protokol (2022-23), dataindsamling 2023, speciale 2024

Status: Specialet forsvaret juni 2024. Manuskript til submission jan 25.

Øvrige

Laserbehandling af vaginale symptomer i overgangsalderen, lichen sclerosus og urge symptomer

Gina Mohmand, Finn Lauszus

Formål: et ikke hormonelt alternativ til behandling

Er startet d. 01.11.23 og der søges midler til MonaLisaTouch-laser

Der er modtaget midler fra Fabrikant Mads Clausens fond til MonaLisaTouch-laser.

Der kører en database sammen region Nordsjælland om vaginitis ptt og der oprettes en separat om lichen og urgeinkontinens ptt i SHS til fælles opsamling af data

Der pågår skrivning af et case studie af lichen og data fra vaginitis evalueres sammen med Region Nordsjælland. Disse planlægger et besøg i SHS før de starter på lichen behandlinger

Chorionamnitis og placentaforandringer

Katrin Löser, Finn Lauszus

En tidligere specialestuderende Lou Knapek er ved at opdatere resultaterne fra sit kandidatspeciale til en publikation.

Non-epiteliale ovariecancer i Danmark

Sven H. Karstensen er med i den nationale gruppe for non-epitelial cancer, og i den nordiske gruppe for non-epiteliale ovariecancer (NEOC-NSGO) under Nordisk selskab for Gynækologisk Onkologi, begge grupper initieret af Finn Lauszus. Vi håber på et konkrete projekter og kan måske derved fremme brugen af genetiske analyse i disse. Vi repræsenterer Danmark efter aftale og accept fra DGCG (Mikkel Rosendahl og Claus Høgdall) og er ved at samle alle data i SHS om disse ovarietumorer i Danmark.

Anne Mette Forum, HU-læge patologisk afdeling, skriver sit forskningstræningsprojekt om immunohistokemiske markører fundet i granulosa celle tumor væv i perioden 2005-2022.

Det umulige valg: Hvordan kommende forældre oplever beslutningsprocessen og afslutning af graviditeten, når prænatale undersøgelser viser sygdom hos barnet fra gestationsuge 18

Maiken Damm, Christina Prinds, Stina Lou, seniorforsker, AUH/AU, Dorte Hvidtjørn, ph.d., klinisk jordemoderspecialist AUH/AU, Ida Vogel, professor AUH, Puk Sandager, AUH

Design: Et kvalitativt interviewstudie med en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang.

Metode: Semistrukturerede individuelle interviews med 11 forældre (gravide + partner) er gennemført ved Afsnit for tab, AUH. Analyse sker ved hjælp af reflektiv tematisk analyse (22) med en delvis teoretisk styret tilgang, da vi ønskede at adressere de to specifikke forskningsspørgsmål. Analysestrategi gennemgås med det tværfaglige forskningsteam, mens ansøger Maiken Damm har den primære udførelse.

Formål: Vi undersøger i et tværfagligt forskningssamarbejde, hvordan forældre oplever det diagnostiske forløb og beslutningen om at afbryde graviditeten, når prænatale undersøgelser viser

sygdom og/eller misdannelser hos det ufødte barn. Samtidig vil vi undersøge, hvordan forældre oplever forløbet omkring fødslen/aborten på Afsnit for Tab, samt den efterfølgende proces ud fra følgende forskningsspørgsmål. Data genereret. Én artikel publiceret, den anden submittet.

Understanding midwifery work satisfaction and work motivation in a medium size hospital in Denmark – an interview study.

Aleksandra Storm, jordemoder, can.san., Maiken Damm, jordemoder, can.san., Christina Prinds Design: Et kvalitativt interviewstudie med en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang.

Formål: This study aims to understand what impacts work satisfaction and work motivation among midwives in Denmark focusing on aspects impacting retention rates at two regional hospitals (SHS/SVS) in the midwifery workforce.

Første artikel i projektet i proof reading

New Generation of Danish Midwives: Implications for the workplace and the future of the profession. An interview study

Aleksandra Storm, jordemoder, can.san., Maiken Damm, jordemoder, can.san., Christina Prinds Design: Et kvalitativt interviewstudie med en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang.

Formål: This study aims to understand what impacts work satisfaction and work motivation among midwives in Denmark focusing on aspects related to generational differences among midwives.

Data-analyse pågår.

The existential implications of becoming a father — A systematic qualitative review

Marie Sejersgaard, jordemoder, can.san., Caroline Moos, SHS, Christina Prinds

Design: This original systematic review aims to synthesise experiences over the last ten years about existential meaning-making related to the transition to fatherhood in Western cultures.

Protokolartikel snart klar til submission

Body image and sexual health in people who has lost a child in pregnancy, at birth or neonatally: a nationwide follow-up of a Danish cohort-study.

Natasia Hindsbak, jordemoder, can.san., Christina Prinds, Søren Møller, OPEN, Birgitte Folmann, UC Syd, Hulbæk, Mette, SHS, Dorte Hvidtjørn, AUH.

Design: Spørgeskemaundersøgelse fra 219 deltagere i kohorten "Livet efter Tabet". Deltagere er personer, som har mistet et barn i graviditet, fødsel eller perinatalt. De har modtaget spørgeskema 1, 7 og 13 måneder post partum omhandlende spørgsmål om sorg, social støtte, kropsopfattelse etc.

Formål: At undersøge, hvordan mennesker, som har mistet et barn i graviditet, fødsel eller perinatalt oplever deres krop og seksuelle velbefindende.

Data genereret og analyseret og i kandidatspeciale. Artikel submittes juni 2025

Parents' mental health after termination of pregnancy for fetal anomaly – a systematic review

Ida Rønnow-Jessen, Anne Hammer Lauridsen, AU, Maja O'Connor, AU, Mette Eklund, Prinds, Christina Dorte Hvidtjørn, AUH

Design og formål: This review highlights the need for studies that consider the psychological impact of TOPFA on partners and explores a wider range of mental health outcomes. Further, this systematic review stresses the need of standardization in measurement tools for assessing mental health symptoms.

Artikel resubmitted til *Journal of Reproductive and Infant Psychology*

Provokeret medicinsk abort op til GA 8+6 i almen praksis

Ervin Kallfa, Finn Lauszus, Britta Frederiksen

Baggrund: Man har afprøvet alternative modeller for medicinsk abort, der omfatter hybridmodeller med en kombination af fysisk vurdering og fjernrådgivning (telemedicin): 1) Fuldstændigt fjernbaserede modeller, også kendt som "no-test" medicinsk abort eller 2) asynkrone modeller, hvor patienter indsender deres sygehistorie, som derefter gennemgås af en kliniker på et senere tidspunkt og hvis de vurderes som egnede, får de medicinen tilsendt med posten. Telemedicin har revolutioneret måden, hvorpå behandling leveres, og nogle patienter foretrækker endda telemedicin frem for fysiske konsultationer. Vi har intentionen at implementere i almen praksis for at starte behandlingen tidligere, mindske ubehaget ved at skulle formulere sit ønske om abort overfor et større antal personer og mindske forbruget af ressourcer og bureaukrati ved forkorte vejen 'gennem systemet'.

Formålet med dette projekt er skaffe viden om forløb og evaluere implementering af medicinsk abort i almen praksis ved at sammenligne succesraten for gennemført aborter i praksis med nationale data. Projektet har opnået støtte på 100.000 fra Forskningsenheden til etableringsfasen.

Kommende projekter

Pelvic floor muscle training during pregnancy: implementation and relations to pelvic floor disorders and obstetric outcomes (PhD Studie) (start 010425)

Greta Puriene, can.med, læge, Jan Stener Jørgensen, Christina Prinds, Ditte Gommesen, SDU/OUH Nikos Ntoumanis, SDU.

The overall aim of the project is to implement a motivationally supportive, evidence-based, easy to access PFMT during pregnancy and to investigate the effectiveness of this PFMT on pelvic floor disorders and obstetric outcomes as well as implementation process.

Design: Projektet tilrettelægges som Hybrid Type 1 RCT, men indledes med et kvalitativt studie, som fokuserer på motivation.

Protokol godkendt og finansiering på plads. Start 010425.

Graviditet og forældreskab hos etniske minoriteter. Et kvalitativt studie om oplevelser og værdier ved graviditet, fødsel og forældreskab hos etniske minoritetsforældre, samt mødet med det danske sundhedsvæsen

Zuhreh Sarwari, can.økon (MSc), Christina Prinds, Ellen Nøhr, professor OUH/SDU, Sarah Villadsen, lektor, KU.

Formål: Dette projekt undersøger forældreskabet i en etnisk minoritetskontekst med fokus på at forstå, hvordan etniske minoritetsforældre oplever deres rolle som mor og far i forældretransitionen. Projektet undersøger desuden, hvordan etniske minoritetsforældre oplever sundhedsvæsenets tilbud, herunder potentielle barrierer.

Metode: Projektet anlægger en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang. Dataindsamling kombinerer deltagerobservation og semistrukturerede interviews.

Protokol godkendt, finansieringsvar afventes (Helsefonden)

Tidlig menopause: morbiditet og mortalitet

Sven Hoedt Karstensen, Anja Larsen, Pernille Ravn, OUH, Finn Friis Lauszus

A. Regionalt studie (Region Syddanmark 2000-2022) **Formål:** At undersøge 1) forekomsten af risikoreducerende bilateral salpingoofrektomi (RRBSO), 2) årsag til RRBSO (registrering af patogene germline varianter), 3) anbefaling given ved udskrivelse vedr. hormonsubstitution og 4) morbiditeten (primært hjertekarsygdomme og knogleskørhed/brud). **Formalia:** Godkendt projekt ved Region Syddanmark, CPR-numre leveret, REDCap klar. **Tidsplan:** dataindsamling starter 1.1.2025.

Nationalt kohortestudie (1977-2022) **Formål:** At undersøge 1) forekomsten af hhv spontan og kirurgisk tidlig menopause før 45-årsalderen, 2) beregne risikoen for hjertekarsygdom hos kvinder med tidlig menopause og sammenligne med baggrundsbefolkning, 3) vurdere om hormonsubstitution har en beskyttende effekt mod morbiditet. **Formalia:**

Projektindstilling ved DST er godkendt, SDS godkendelse er under behandling. **Tidsplan:** Datakodning og analyse i løbet af forår 2025.

B. Prospektiv studie 2020- Pernille Ravn, OUH, Sven Hoedt Karstensen. Tilladelserne er i hus, OPEN har leveret udtræk på diagnoser og behandlinger til kontrol og indeksgruppe

3 projekter om klinisk kvalitet

Michelle Dahl Kofoed. Introlæge med 1 dag om ugen til forskning laver 3 projekter om klinisk kvalitet:

1. Smertebehandling af sectio patienter-
Analyse af om der er behov for at tilpasse den postoperative smerteplan efter subgrupper f.eks. vægt, fast indtag af anxiolytika etc. Refleksion over om der er tale om forskel i farmakokinetik og/eller smerteperception

2. Hysterektomi og postoperative smerter under indlæggelsen
Analyse af om der er behov for at tilpasse den postoperative smerteplan efter subgrupper f.eks. vægt, fast indtag af anxiolytika etc. Refleksion over om der er tale om forskel i farmakokinetik og/eller smerteperception

3. Postmenopausal blødning

Tidsforbrug til udredning og behandling og hvilke diagnoser findes ved kræftpakkeforløb.
Belyse om hvor hyppigt findes kræft og hvilket tidsforløb er der undervejs

Analyse af om der er behov for at tilpasse forløbet i afdelingen

Opgørelse af outcome efter behandling med Novasure på afdeling for Kvindesygdomme

Maja Osted (nyt projekt)

Publikationer 2024 (afdelingens ansatte understreget)

1. Geuverink, W. P., Gitsels, J. T., Cornel, M. C., Lietaert Peerbolte, B. J., Prinds, C., van El, C. G. & Martin, L., The impact of counselors' values and religious beliefs on their role identity and perspectives on heritable genome editing: a qualitative interview study (2024): Humanities & Social Sciences Communications. 11, 10 s., 1074.
2. Brintow, M. B., Prinds, C., O'Connor, M., Möller, S., Henriksen, T. B., Mørk, S. & Hvidtjørn, D., Continuing bonds in parents after a loss in pregnancy, or a death at or shortly after birth: A population-based study (2024): Death Studies. 48, 9, s. 975-987
3. Due U, Hulbaek M, Majgaard M, Jakobsen J, Jangö H. Translation and validation of the International Consultation on Incontinence Questionnaire-Bowel in Danish men and women with pelvic floor disorders. Neurourol Urodyn. 2024;1-10. doi:10.1002/nau.25473
4. Ravn J, Gulbech AV, Christensen LD, Karstensen SH, Ravn P, Keudel PKL, Lauszus FF. Exchanging intimacy for favors and nude photos among ninth graders. DJOG jan 2024, jan, 26-34. <https://djog.org/index.php/djog/article/view/35>
5. Rasmussen OB, Yding A, Andersen CS, Boris F, Lauszus FF. A system is designed to get the results it gets. Women Birth 2024 Mar 16;37(3):101598. doi: 10.1016/j.wombi.2024.101598
6. Karstensen SH, Kaiser K, Moos C, Poulsen TS, Jochumsen K, Høgdall C, Lauszus FF, Høgdall E. DNA alterations in ovarian adult granulosa cell tumours and potential actionable variations: a scoping review protocol. PLoS One 2024 ;19(6):e0303989. doi: 10.1371/journal.pone.0303989
7. Budtz E, Marcussen N, Larsen T, Ugianskiene A, Einarsdottir SO, Valsamidis A,

- Kjærgaard B, Glavind K, Lauszus F, Ellebaek MB, Helligsø P, Nielsen MF, Nielsen KA. Granulomatous inflammation and fibrosis in the porcine gastro-intestinal tract after application of TachoSil and Biodesign patches. Research Square, 29 Apr 2024 doi: 10.21203/rs.3.rs-4261975/v1
8. Sejrsgaard M, Hvidtjørn D, Prinds C. The paradox of awareness of death in parenthood transition-A qualitative study. *Death Studies* 2024 Jun 4:1-9. doi: 10.1080/07481187.2024.2361744
 9. Balle CK, Hvidtjørn D, Brintow MLB, Wu C, Prinds C. Existential communication in maternity care - Mixed method evaluation of a postgraduate short course. *Sex Reprod Healthc*. 2024 May 23;41:100983. doi: 10.1016/j.srhc.2024.100983
 10. Christensen KM, Bauer EH, Prinds C. Exploration of low-phosphate diet management of patients receiving renal dialysis: An interpretive description. *J Renal Care*. ISSN1755-6678, 2024 June 20. <https://doi-org.proxy1-bib.sdu.dk/10.1111/jorc.12506>
 11. Kallfa E, Ravn P, Lauszus F, Petersen KR, Clausen HV, Møller BF. (bogudgivelse) Introduktion til Gynækologisk Endokrinologi. CIP Katologimi në BK Tiranë. West Print 2024. ISBN 9789928363763
 12. Pereira S, Bakker P, Zaima A, Ghi T, Kessler J, Timonen S, Vayssière C, Löser K, Holmberg K, Jacquemyn Y, Chandraharan E, Wertheim D, Olofsson P. Is the fetus fit for labor? Introducing fast- and-frugal trees (FFTrees) to simplify triage of women for STAN monitoring: An interobserver agreement comparison with traditional classification. *Acta Obstet Gynecol Scand*. 2024 Jan;103(1):68-76. doi: 10.1111/aogs.14680
 13. Brandell K, Jar-Allah T,..... Kallfa E, Heikinheimo O, Cameron S, Gemzell-Danielsson K; VEMA (Very Early Medication Abortion) Study Group. Randomized Trial of Very Early Medication Abortion. *N Engl J Med*. 2024 Nov 7;391(18):1685-1695. doi: 10.1056/NEJMoa2401646
 14. Karstensen S, Kaier K, Poulsen TS, Jochumsen K, Høgdall C, Lauszus F, Høgdall E. Ovarian adult granulosa cell tumors: a scoping review of DNA alterations and their known significance. *Anticancer Research* (accepted November 2024 – in press)
 15. Damm, M. F., Lou, S., Sandager, P., Vogel, I., Prinds, C. & Hvidtjoern, D. A

time/space bubble. Expectant parents' experience of birth after termination of pregnancy due to fetal anomaly in a midwifery-led, obstetric unit for prenatal loss. jan. 2025, I: Midwifery. 140, 104189.

16. Lie CF, Frøisland L, Mogensen CB, Nielsen KG. Counselling and prescription of contraception related to pregnancy termination contraception related to pregnancy termination Dan Med J 2024;71(12):A04240264 doi 10.61409/A04240264

Andre skriftlige arbejder og publikationer (afdelingens ansatte understreget)

1. Prinds C. Kandidatuddannelse fylder 10 år. 1. feb. 2024, I: Tidsskrift for Jordmoedre. 134, 2, s. 81
2. Prinds C. Stigende brug af screening hos gravide og kommende forældre: Får det os til at glemme at spørge til det "normale"? 5. apr. 2024, Jordemoderforeningen online.
3. Kain, V. J. & Prinds, C. Spiritual Care in Neonatal Palliative Care. (2024), Spiritual Care in Palliative Care: What it is and Why it Matters. Best, M. C. (red.). Springer, september 2024, s. 503–521.
4. Peters J. Eltern werden: Nichts für schwache Nerven. Interview med Prinds, C til "Der Nordsleswiger" oktober 2024
<https://www.nordschleswiger.dk/de/nordschleswig-apenrade-tingleff/eltern-werden-nichts-fuer-schwache-nerven>

Manuskript i review/under forberedelse

1. Kaiser K, Karstensen SH, Valsamidis AN, Nielsen KA, Strøm T, Gögenur I, Balsevicius L, Lauszus FF. Systematic Review on the Efficacy and Safety of Dexamethasone in Laparoscopic Surgery: A Comprehensive Review. J Surgery
2. Kaiser K, Valsamidis AN, Karstensen SH, Strøm T, Gögenur G, Balsevicius L, Lauszus FF. The effect of dexamethasone in laparoscopic abdominal surgery - a review on inflammatory markers for stress response BJS Open
3. Kaiser K, Karstensen SH, Petersen SR, Nielsen KA, Valsamidis AN, Strøm T, Gögenur I, Balsevicius L, Lauszus FF. The effect of dexamethasone on inflammatory marker for surgical stress – a randomized trial in robotic hysterectomy. J Robotic Surgery
4. Karstensen S, Jochumsen K, Høgdall C, Høgdall E, Marcussen N, Lauszus FF. Ovarian sex cord- stromal cell tumors and the risk of sex hormone-

sensitive cancers. Am J Obstet Gynecol

5. Hulbaek M, Petersen SR, Ibsen C. Psychometric properties of the Danish SDM-Q-9 questionnaire for shared decision-making in patients with pelvic floor disorders and low back pain: item response theory modelling. For review BMC - Medical Informatics and Decision Making (April 2024)
6. Sejrup-Christensen L, Hulbaek M, Hoffmann E. Family involvement during patient hospitalisation – developing and testing a clinical decision aid. For review Scandinavian Journal of Caring Sciences.
7. Hulbaek M, Debrabant B, Joergensen MJ, Zoeylner A. Translation, cultural adaption and validation of the SDM-Q-Doc questionnaire for Danish healthcare professionals. For review European European Journal for Person Centered Healthcare (Sept 24)
8. Damm, M. F., Lou, S., Sandager, P., Vogel, I., Prinds, C. & Hvidtjoern, D. "Parental experience of the diagnostic process and its role in the decision to terminate pregnancy due to fetal abnormality: A qualitative study" Acta Obstetricia et Gynecologica Scandinavica (submitet dec 2024)
9. Hindsbak, N, Prinds C, Møller S, Folmann B, Hulbæk M, Hvidtjørn D. Body image and sexual health in people who have lost a child in pregnancy, at birth or neonatally: A Danish nationwide descriptive cohort-study. Sexual and reproductive health matters (subm. 2025)
10. Storm, Aleksandra, Damm, Maiken, Moos, Caroline, Prinds, Christina. Work motivation and work satisfaction among midwives working on a medium size labor ward in Denmark – an interview study. Sexual and Reproductive Healthcare (subm. 2025)
11. Sejrsgaard M; Moos, CM; Prinds, C Existential aspects of fatherhood transition — A systematic qualitative review protocol. PlosOne, subm. V2025

Foredrag/særlige oplæg

Relevance of spirituality at beginning and end of life. Prinds, C. (Underviser), Undervisning på PhD Kursus "Science, Spirituality and Human Health", 260624, Københavns Universitet

Gravitet, forældreskab og eksistens. Prinds, C. (oplægsholder) Seminar "fertiltet og forældreskab". Københavns Universitet, 241024

<https://nors.ku.dk/forskning/projekter/narrativ-medicin/kalender/foraeldreskab-og-fertilitet/>

Poster eller orale præsentationer

17th Congress of the European Society of Contraception and Reproductive Health ESCR 2024, Bilbao 1-5. Maj 2024. Finn Friis Lauszus, Lise Dokkedahl Christensen, Ervin Kallfa, Pernille Ravn. How to debut: Experiences of ninth graders

National Jordemoderdag 2024, September 24., Rigshospitalet

- A Time/Space Bubble Expectant Parents' Experience of Birth after Termination of Pregnancy due to Fetal Anomaly in a Midwifery-led, Obstetric Unit for Prenatal Loss
Damm, M. F., Lou, S., Sandager, P., Vogel, I., Prinds, C. & Hvidtjørn, D.
- "Mange af de ting jeg glæder mig til, er også mange af de ting der skræmmer mig": Professionstanker hos jordemoderstuderende i DK". Klein, A.-L. K., Nyvang, A.-L. & Prinds, C.
- The Paradox of Awareness of Death in Parenthood Transition. Sejrsgaard, M., Hvidtjørn, D. & Prinds, C.
- "Spørgsmål til en ph.d.-studerende – Maiken Damm". Damm, MF (oplægsholder)

9th European Conference on Religion, Spirituality and Health. May, 2024. Existential communication in maternity care – experiences from a postgraduate short course, Prinds, C. (oplægsholder)

Dansk Gynækologisk Cancer Gruppens årsmøde, Vejle Sygehus 12.4.2024.

Karstensen S, Jochumsen K, Marcussen N, Høgdall C, Lauszus F, Høgdall E. Ovarian adult granulosa cell tumor – molecular landscape and associated risks.

(oplægsholder)

17th Congress in European Society of Contraception and reproductive health, Bilbao, Spanien 1-4.5.2024 Lauszus FF, Christensen LD, Kallfa E, Ravn P. How to debut: Experiences of ninth graders

Christensen LD, Kallfa E, Ravn P, Lauszus FF. STIs – does knowledge change choices regarding contraceptives.

16th Annual SERGS (Society of European Robotic Gynaecological Surgery) meeting, Madrid, Spanien 6.-8.6 2024.

Kaiser K, Valsamidis AN, Nielsen KA, Strøm T, Gögenur I, Balsevicius L, Lauszus FF. Does 24 mg dexamethasone reduce surgical stress in robotic-assisted hysterectomies?

Annual Global Meeting IGCS, Dublin, Irland, 16-18.10.2024

Karstensen S, Jochumsen K, Marcussen N, Høgdall C, Lauszus F, Høgdall E. Adjuvant chemotherapy in recurrent adult granulosa cell tumor – a nationwide cohort study

RKKP (Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram) Kvalitetskonference Aalborg, 30-31.10. 2024 Kaiser K, Lauszus F, Strøm T, Gögenur I. Glukokortikoid som kvalitetsindikator ved operationer registreret i danske databaser (oplægsholder)

Karstensen S, Jochumsen K, Høgdall C, Høgdall E, Marcussen N, Lauszus F. Adult granulosa cell tumor i æggestokkene – validering af diagnoser i Landsregister for Patologi

24th Congress of American Association of Gynecologic Laparoscopists (AAGL), New Orleans , USA 16- 19.11.2024. Kaiser K, Valsamidis AN, Nielsen KA, Strøm T, Gögenur I, Balsevicius L, Lauszus FF. Does 24mg dexamethasone reduce surgical stress in robotic-assisted hysterectomies ?

Abstract

Existentially healthy societies and the awareness of death: The paradox of awareness of death in parenthood transition Prinds, C., la Cour, P., Schnell, T. & Rhodius, C., 2024.

Due U, Hulbaek M, Majgaard M, Jakobsen J, Jangö H. Translation and validation of the International Consultation on Incontinence Questionnaire-Bowel in Danish men and women with pelvic floor disorders. Nordic Urogynecological Ass. Biannual Meeting 2024, Malmö Sweden. Abstract ID10

Due U, Hulbaek M, Majgaard M, Jakobsen J, Jangö H. Oversættelse til dansk og validering af ICIQ-B på danske patienter med bækkenbundsproblemer. Danish Urogynecological Ass. Annual Meeting 2024, Fredericia Denmark. Abstract

Bevillinger, priser og anerkendelse

- 100.000 fra Fabrikant Mads Clausens fond til MonaLisaTouch-laser
- 100.000 fra Forskningsenheden til projektet om etablering af medicinsk abort i almen praksis
- 57.200 fra Knud og Edith Eriksens Mindefond til registertræk til projektet "Tidlig overgangsalder og risikoen for hjertekarsygdomme, knogleskørhed/-brud og depression"
- GynZone prisen 2024 – bronzeskulptur til Prinds, C/Nøhr EAA, Hvidtjørn D. for arbejdet med kandidatuddannelsen i jordemodervidenskab i Danmark.

Forskningsenhed i Patologi

Om os

Vi er en mindre forskningsenhed, som er knyttet til patologi på SHS. Vores primære områder er kræftsygdomme, hvor vi især har fokus på de sygdomme, der behandles på SHS, dvs. hudcancer, urologisk cancer og gynækologisk cancer. Vi har også fokus på andre ikke-cancer relaterede sygdomme, hvordan vi kan "vælge klogt" inden for patologi og på brug af digital patologi med kunstig intelligens.

Vores mission og vision

Forskningsenheden Patologi er præget af samarbejde, høj faglighed og hjælpsomhed. Vi vil gennem forskning fremme rationel udnyttelse af patologi og digital patologi, og være med til at sikre vores patienter den korrekte og nyeste diagnostik.

Forskere i enheden

(Professor, lektor, seniorforsker, ph.d.-studerende)

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2024:

- Professor, cheflæge, dr.med. Niels Marcussen – siden 2021
- Lektor, afdelingslæge Ann Mari Rosager – siden 2024

Ph.-studerende med hovedvejleder i enheden

- Ph.d. studerende læge Mikkel Straarup Thagaard – start 2023

Ph.-studerende med medvejleder(e) i enheden

- Læge Minne Line Nedergaard Mikkelsen – siden 2021
- Læge Sven Hoedt Karstensen – start 2022

Det har vi opnået i 2024, vores mål for 2025

Vores mål for 2024 var:

Brug af AI. Dette er vi endnu ikke kommet fuldt i gang med pga forsinkelser med tilladelser, men de skulle nu være i hus, så vi går i gang.

Opstart af NGS. Dette er vi kommet i hus med og vi kører nu NanoPore platformen.

Færdiggøre bogprojekt. Vi har revideret "Patologi" fra FADLs forlag og den nye udgave udkommer i starten af 2025.

Derudover har vi fået Ann Mari Rosager ansat som klinisk lektor, og Ann Mari har allerede i gangsat flere projekter. Mikkel Thagaard er godt i gang med sin PhD og har etableret gode samarbejder på tværs af landet og i Indien. Sven Karstensen er meget langt med sin PhD med spændende resultater og Minne Line Mikkelsen skal forsvare sin PhD i december 2024.

Vores mål for 2025:

Brug af AI.

Igangsætte yderligere projekter indenfor "Vælg klogt".

Publikationer 2024

Eyelid sebaceous gland carcinoma: a protocol for a systematic review and meta-analysis of clinicopathological studies of prevalence

Thagaard MS, Vest SD, Heegaard S, Marcussen N. **BMJ Open** 2024;14:e086213.

Effect of Spironolactone on Kidney Function in Kidney Transplant Recipients (the SPIREN trial): A Randomized Placebo-Controlled Clinical Trial.

Mortensen LA, Jespersen B, Helligsoe ASL, Tougaard B, Cibulskite-Ninkovic D, Egffjord M, Boesby L, Marcussen N, Madsen K, Jensen BL, Petersen I, Bistrup C, Thiesson HC. **Clin J Am Soc Nephrol**. 2024 Jun 1;19(6):755-766.

Assessment of the Inflammatory Effects of Gut Microbiota from Human Twins Discordant for Ulcerative Colitis on Germ-free Mice.

Knudsen LA, Zachariassen LS, Strube ML, Havelund JF, Pilecki B, Nexoe AB, Møller FT, Sørensen SB, Marcussen N, Faergeman NJ, Franke A, Bang C, Holmskov U, Hansen AK, Andersen V. **Comp Med**. 2024 Apr 1;74(2):55-69.

Ovarian adult granulosa cell tumors: a scoping review of DNA alterations and their known significance. Karstensen S, Kaiser K, Poulsen TS, Jochumsen K, Høgdall C, Marcussen N, Lauzsus FF, Høgdall E. Accepted with high priority for publication in **Anticancer Research**.

Tildelte eksterne fondsmidler 2024

1. Fabrikant Mads Clausens Fond **50.000 DKK**
2. Fabrikant Einar Willumsens Mindelegat **25.000 DKK**
3. Knud og Edith Eriksens Mindefond **20.000 DKK**
4. Synoptik-Fonden **20.000 DKK**
5. International Society of Ocular Oncology Travel Grant **1.000 USD**
6. Kræftens Bekæmpelse **100.000 DKK**

Medicinsk Forskningsenhed

Om os

Medicinsk Forskningsenhed på Sygehus Sønderjylland er centrum for banebrydende forskning inden for intern medicin, molekylær diagnostik, telemedicin, palliation og organisatorisk udvikling. I tæt samarbejde med Institut for Regional Sundhedsforskning ved Syddansk Universitet, skaber vi viden, der gør en forskel for patienter og sundhedsvæsenet.

Medicinsk Forskningsenhed kombinerer innovative metoder med en tværfaglig tilgang og samler eksperter inden for bl.a. medicin, sygepleje, ernæring, biokemi, telemedicin og organisationsudvikling. Vores forskningsmetode spænder bredt og integrerer både kvalitative og kvantitative metoder samt registerforskning, hvilket giver os en stærk platform for at udvikle løsninger på komplekse sundhedsudfordringer.

Vores strategiske fokus er at forene klinisk og organisatorisk forskning med det formål at sikre vores populationsansvar. Vi samarbejder med engagerede specialestuderende, forskningsårsstuderende og kliniske fagpersoner, og tilbyder et dynamisk læringsmiljø med sparring fra både erfarne seniorforskere og ambitiøse

ph.d.-studerende. Hos os forenes faglighed og visioner for at skabe forskning med reel værdi.

Vores mission og vision

Mission

At fremme viden, der understøtter den daglige kliniske drift, til gavn for patienten.

Vision

Ligeværdighed i behandling for hele populationen.

Forskere i enheden

Forskningsleder, lektor og seniorforskere

- Frans Brandt Kristensen, Forskningsleder i Medicinsk Forskningsenhed, Cand.med. og cheflæge, klinisk lektor, ph.d.
- Jan Kampmann, Forskningsansvarlig overlæge i Medicinsk Forskningsenhed, Cand.med, ph.d. og klinisk lektor
- Vibeke Andersen, Forskningsleder i Molekylærdiagnostisk og Klinisk Forskningsenhed, Cand.med., professor.

Ph.d.-studerende med hovedvejleder i enheden

- Anders Nikolai Ørsted Schultz, Cand.med.
- Laura Gregersen, Cand.scient. i klinisk ernæring
- Leah Sejrup Christensen, Cand.cur.

Ph.d.-studerende med medvejleder i enheden

- Eithne Hayes Bauer, Cand.cur.
- Anja Fejrskov Severino, Cand.scient. i folkesundhedsvidenskab
- Karen Mai Møllegaard, Cand.scient. i biokemi
- Zainab Hikmat Cand.scient. i biomedicine
- Georg Kröber, MD

Post. doc.

- Dorota Paulina Küttel, Cand.med.

Øvrige

- Kathrin Søderberg, forskningssekretær
- Anette Liljensøe, seniorforsker
- Behrooz Darbani, seniorforsker
- Mariam Safi, forsker/konsulent
- Bettina Thude, seniorforsker

- Emma Dohrmann, forskningsassistent

Det har vi opnået i 2024, vores mål for 2025

2024 har været et år med betydelige fremskridt for Medicinsk Forskningsenhed. Der arbejdes målrettet på strategiprocessen, som har styrket vores fokus og retning, og vi har videreudviklet vores organisatoriske rammer, blandt andet gennem Jan Kampmanns udnævnelse som klinisk lektor og forskningsansvarlig overlæge. OPSPOR-projektet, der blev igangsat i 2023 med betydelig eksternt finansiering, er nu i fuld gang og bidrager med vigtig ny viden om tidlig kræftopsporing. Derudover har vi implementeret "fælles beslutningstagning" i klinikken, som fremmer patientinddragelse og behandling af høj kvalitet, samt videreført et tværsektorielt samarbejde om KOL-patienter.

I 2025 vil vi fokusere på at konsolidere og videreudvikle vores nuværende projekter samt styrke vores økonomiske fundament gennem en målrettet indsats for fundraising og bæredygtig finansiering. Vi vil arbejde på at udbygge vores tværsektorielle samarbejder og fremme forskning, der skaber værdi for patienter og sundhedsvæsenet. Samtidig ønsker vi at intensivere vores netværk og vidensdeling for at sikre fortsat høj faglig kvalitet og relevans i vores arbejde.

Publikationer 2024

Tidsskriftartikel

1. Kjaergaard-Andersen, G., Bauer, E. H., Bhavsar, R. P., Jensen, H. I., Ahrenfeldt, L. J., Hvidt, N. C., & Stroem, T. (2024). Assessment of quality of life for frail, elderly patients post-ICU discharge: a protocol for a scoping review. *BMJ Open*, 14(1), Artikel e076494. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2023-076494>
2. Testa, L., Richardson, L., Cheek, C., Hensel, T., Austin, E., Safi, M., Ransolin, N., Carrigan, A., Long, J., Hutchinson, K., Goirand, M., Bierbaum, M., Bleckly, F., Hibbert, P., Churrua, K., & Clay-Williams, R. (2024). Correction: Strategies to improve care for older adults who present to the emergency department: a systematic review (BMC health services research (2024) 24 1 (178)). *BMC Health Services Research*, 24, Artikel 304. <https://doi.org/10.1186/s12913-024-10766-x>
3. Christensen, K. M., Bauer, E. H., & Prinds, C. (2024). Exploration of low-phosphate diet management of patients receiving renal dialysis: An

- interpretive description. *Journal of Renal Care*, 50(4), 435-444. <https://doi.org/10.1111/jorc.12506>
4. Varvounis, M., Kuettel, P., Foufa, K., & Hendricks, O. (2024). Intracerebral Abscess: An Uncommon Infection in a Psoriatic Arthritis Patient under Long-Term Certolizumab Pegol Treatment. *Annals of Case Reports*, Artikel DOI:10.29011/2574-7754.102087.
 5. Sejrup Christensen, L., Jensen, A. D., Christiansen, M., Brink, A., & Sørensen, T. L. (2024). INVOLVING CHANGE AGENTS IMPLEMENTING A SYSTEMATIC APPROACH TO FAMILY INVOLVEMENT DURING PATIENT HOSPITALIZATION. *BMJ Evidence-Based Medicine*, 29(Suppl 1), A107-A108. Artikel BMJ Evidence-Based Medicine 2024;29(Suppl 1):A1–A157. https://ebm.bmj.com/content/ebmed/29/Suppl_1/A107.full.pdf
 6. Bladbjerg, E.-M., Levy-Schousboe, K., Frimodt-Møller, M., Kjærgaard, K. D., Strandhave, C., Brasen, C. L., Frandsen, N. E., Hansen, D., & Marckmann, P. (2024). No Detectable Coagulation Activation After Vitamin K (MK-7) Supplementation in Patients on Dialysis With Functional Vitamin K Deficiency: A One-Year Randomized, Placebo-Controlled Study. *Journal of Renal Nutrition*, 34(4), 337-342. <https://doi.org/10.1053/j.jrn.2023.11.007>
 7. Cheek, C., Austin, E., Richardson, L., Testa, L., Ransolin, N., Francis-Auton, E., Safi, M., Murphy, M., De Los Santos, A., Vukasovic, M., & Clay-Williams, R. (2024). Non-Participant Observations in Experience-Based Codesign: An example using a Case Study Research approach to explore Emergency Department Care. *International Journal of Qualitative Methods*, 23, 1-13. <https://doi.org/10.1177/16094069241289278>
 8. Hayes Bauer, E., Schultz, A. N. Ø., Brandt, F., Smith, A. C., Bollig, G., & Dieperink, K. B. (2024). Patient and families' perspectives on telepalliative care: A systematic integrative review. *Palliative Medicine*, 38(1), 42-56. <https://doi.org/10.1177/02692163231217146>
 9. Christensen, L. S., Bauer, E. H., & Primdahl, J. (2024). Patient–clinician interactions in shared diabetes/nephrology consultations – A qualitative observation study. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1111/scs.13299>

-
10. Schultz, A. N. Ø., Honnens, S., Bauer, E. H., Söderberg, K., Kidholm, K., Christensen, R., Kampmann, J. D., Christiansen, A., & Brandt, F. (2024). Patients' preferences for virtual outpatient consultations and health care professionals' assessment of suitability for their patients: A single-centre survey. *Journal of Telemedicine and Telecare*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/1357633X241294125>
11. Ballegaard, E. L. F., Lindhard, K., Lindhardt, M., Peters, C. D., Thomsen Nielsen, F., Tietze, I. N., Borg, R., Boesby, L., Bertelsen, M. C., Brøsen, J. M. B., Cibulskyte-Ninkovic, D., Rantanen, J. M., Mose, F. H., Kampmann, J. D., Nielsen, A. S., Breinholt, J. K., Kofod, D. H., Bressendorff, I., Clausen, P. V., ... Carlson, N. (2024). Protocol for a randomised controlled trial comparing warfarin with no oral anticoagulation in patients with atrial fibrillation on chronic dialysis: the Danish Warfarin-Dialysis (DANWARD) trial. *BMJ Open*, 14(2), Artikel e081961. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2023-081961>
12. Larsen, C. B., Winther, K. H., Karkov Cramon, P., Rasmussen, Å. K., Rasmussen, U. F., Knudsen, N. J., Bjorner, J. B., Schomburg, L., Demircan, K., Chillon, T. S., Gram, J., Hansen, S., Kristensen, F. H. B., Nygaard, B., Watt, T., Hegedüs, L., & Bonnema, S. (2024). Selenium supplementation and placebo are equally effective in improving quality of life in patients with hypothyroidism. *European Thyroid Journal*, 13(1), Artikel e230175. <https://doi.org/10.1530/ETJ-23-0175>
13. Testa, L., Richardson, L., Cheek, C., Hensel, T., Austin, E., Safi, M., Ransolin, N., Carrigan, A., Long, J., Hutchinson, K., Goirand, M., Bierbaum, M., Bleckley, F., Hibbert, P., Churruca, K., & Clay-Williams, R. (2024). Strategies to improve care for older adults who present to the emergency department: a systematic review. *BMC Health Services Research*, 24, Artikel 178. <https://doi.org/10.1186/s12913-024-10576-1>
14. Safi, M., Thude, B. R., Brandt, F., Austin, E., & Williams, R. C. (2024). The application of the Resilience Assessment Grid in outpatient clinics: A validation study. *Safety Science*, 171, Artikel 106396. <https://doi.org/10.1016/j.ssci.2023.106396>

-
15. Mejer Hunderup, M., Kampmann, J. D., Kristensen, F. H. B., & Hafsund, M. (2024). The short-term effect of hemodialysis in the level of high-sensitive cardiac troponin T: A systematic review. *Seminars in Dialysis*, 37(2), 110-116. <https://doi.org/10.1111/sdi.13178>
16. Irgens, I., Kleven, L., Midelfart-Hoff, J., Jelnes, R., Alexander, M., Stanghelle, J. K., & Rekand, T. (2024). Cost-utility analysis and impact on the environment of videoconference in pressure injury: A randomized controlled trial in individuals with spinal cord injury. *Spinal Cord Series and Cases*, 10, Artikel 10. <https://doi.org/10.1038/s41394-024-00621-w>
17. Knudsen, L. A., Line Sf, Z., Strube, M. L., Havelund, J. F., Pilecki, B., Nexoe, A. B., Moller, F. T., Sørensen, S. B., Marcussen, N., Færgeman, N. J., Franke, A., Bang, C., Holmskov, U., Hansen, A. K., & Andersen, V. (2024). Assessment of the Inflammatory Effects of Gut Microbiota from Human Twins Discordant for Ulcerative Colitis on Germ-free Mice. *Comparative Medicine*, 74(2), 55-69. <https://doi.org/10.30802/AALAS-CM-23-000065>
18. Nielsen, K. R., Modin, F. A., Midjord, J., Vang, A., Berbisá, M. Á. F., Johannesen, H. L., Dahlerup, J. F., Andersen, V., Neumann, A., Kjeldsen, J., Pedersen, N., Langholz, E., Munkholm, P., Hammer, T., & Burisch, J. (2024). Comparing Environmental Risk Factors at Diagnosis in Faroese and Danish Patients with Inflammatory Bowel Disease. *Digestive Diseases and Sciences*, 69(12), 4446–4457. <https://doi.org/10.1007/s10620-024-08721-1>
19. Larsen, M. G. R., Overgaard, S. H., Petersen, S. R., Møllegaard, K. M., Munk, H. L., Nexøe, A. B., Glerup, H., Guldmann, T., Pedersen, N., Saboori, S., Dahlerup, J. F., Hvas, C. L., Andersen, K. W., Jawhara, M., Haagen Nielsen, O., Bergenheim, F. O., Brodersen, J. B., Bygum, A., Ellingsen, T., ... Andersen, V. (2024). Effects of smoking on clinical treatment outcomes amongst patients with chronic inflammatory diseases initiating biologics: secondary analyses of the prospective BELIEVE cohort study. *Scandinavian Journal of Immunology*, 100(3), Artikel e13395. <https://doi.org/10.1111/sji.13395>

-
20. Gregersen, L., Jessen, P. D., Lund, H. W., Overgaard, S. H., Hikmat, Z., Ellingsen, T., Kjeldsen, J., Pedersen, A. K., Petersen, S. R., Jawhara, M., Nexøe, A. B., Bygum, A., Hvas, C. L., Dahlerup, J. F., Bergenheim, F. O., Glerup, H., Henriksen, R. H., Guldman, T., Hvid, L., ... Andersen, V. (2024). Impact of gluten intake on clinical outcomes in patients with chronic inflammatory diseases initiating biologics: Secondary analysis of the prospective multicentre BELIEVE cohort study. *Scandinavian Journal of Immunology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1111/sji.13409>
21. Rasmussen, N. F., Moos, C., Gregersen, L. H. K., Hikmat, Z., Andersen, V., Green, A., Jess, T., Madsen, G. I., Pedersen, A. K., Petersen, S. R., & Kjeldsen, L. J. (2024). Impact of sex and socioeconomic status on the likelihood of surgery, hospitalization, and use of medications in inflammatory bowel disease: a systematic review and meta-analysis. *Systematic Reviews*, 13, Artikel 164. <https://doi.org/10.1186/s13643-024-02584-3>
22. Overgaard, S. H., Moos, C. M., Ioannidis, J. P. A., Luta, G., Berg, J. I., Nielsen, S. M., Andersen, V., & Christensen, R. (2024). Impact of trial attrition rates on treatment effect estimates in chronic inflammatory diseases: A meta-epidemiological study. *Research Synthesis Methods*, 15(4), 561-575. <https://doi.org/10.1002/jrsm.1708>
23. Mathey, C. M., Maj, C., Eriksson, N., Krebs, K., Westmeier, J., David, F. S., Koromina, M., Scheer, A. B., Szabo, N., Wedi, B., Wiczorek, D., Amann, P. M., Löffler, H., Koch, L., Schöffl, C., Dickel, H., Ganjuur, N., Hornung, T., Buhl, T., Andersen V., ... DBDS Genomic Consortium (2024). Meta-analysis of ACE inhibitor-induced angioedema identifies novel risk locus. *Journal of Allergy and Clinical Immunology*, 153(4), 1073-1082. <https://doi.org/10.1016/j.jaci.2023.11.921>
24. Sofíudóttir, B. K., Munk, H. L., Christensen, R., Möller, S., Overgaard, S. H., Sorensen, G. L., Møllegaard, K. M., Pingel, J., Nexøe, A. B., Glerup, H., Guldman, T., Pedersen, N., Dahlerup, J. F., Hvas, C. L., Andersen, K. W., Jawhara, M., Nielsen, O. H., Bergenheim, F. O., Bygum, A., ... Ellingsen, T. (2024). Microfibrillar-associated protein 4 as a predictive biomarker of treatment response in patients with chronic inflammatory diseases initiating

- biologics: secondary analyses based on the prospective BELIEVE cohort study. *Rheumatology International*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s00296-024-05744-9>
25. Rejler, M., Füchtbauer, J. D., Davíðsdóttir, L. G., Fejrskov, A., Söderholm, J. D., Christensen, R., Andersen, V., Repsilber, D., Kjeldsen, J., Høivik, M., & Halfvarson, J. (2024). Nordic inflammatory bowel disease treatment strategy trial: protocol for the NORDTREAT randomised controlled biomarker-strategy trial. *BMJ Open*, 14(7), Artikel e083163. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2023-083163>
26. Severino, A. F., Fuchtbauer, D., Davíðsdóttir, L. G., Halfvarson, J., Lie Høivik, M., Jensen, M. D., Høg Mortensen, J., Nyholm Nielsen, L., Rejler, M., Repsilber, D., D Söderholm, J., Aalykke, C., Andersen, V., Christensen, R., & Kjeldsen, J. (2024). Novel biomarker profiles to improve individual diagnosis and prognosis in patients with suspected inflammatory bowel disease: protocol for the Nordic inception cohort study (NORDTREAT). *BMJ Open*, 14(5), Artikel e083144. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2023-083144>
27. Andersen, V., Pingel, J., Søfelt, H. L., Hikmat, Z., Johansson, M., Pedersen, V. S., Bertelsen, B., Carlsson, A., Lindh, M., Svavarsdóttir, E., Repsilber, D., Joergensen, M. T., Christensen, R., Fejrskov, A., Füchtbauer, J. D., Kjeldsen, J., Jensen, M. D., Aalykke, C., Rejler, M., ... Myers, E. S. (2024). Sex and gender in inflammatory bowel disease outcomes and research. *The Lancet Gastroenterology & Hepatology*, 9(11), 1041-1051. [https://doi.org/10.1016/S2468-1253\(24\)00159-6](https://doi.org/10.1016/S2468-1253(24)00159-6)
28. Petersen, S. R., Fogh Rasmussen, N., Overgaard Donskov, A., Thygesen, L. C., Olsen, K. R., Juel Ahrenfeldt, L., & Andersen, V. (2024). Socioeconomic equality in initiation of biologic treatment in Danish patients with inflammatory bowel disease. *Wiener Klinische Wochenschrift*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s00508-024-02376-8>
29. Al-Sofi, R. F., Bergmann, M. S., Nielsen, C. H., Andersen, V., Skov, L., & Loft, N. (2024). The Association between Genetics and Response to Treatment with Biologics in Patients with Psoriasis, Psoriatic Arthritis, Rheumatoid Arthritis, and Inflammatory Bowel Diseases: A Systematic Review and Meta-

Analysis. *International Journal of Molecular Sciences* , 25(11), Artikel 5793. <https://doi.org/10.3390/ijms25115793>

30. Irgens, I., Kleven, L., Midelfart-Hoff, J., Jelnes, R., Alexander, M., Stanghelle, J. K., & Rekand, T. (2024). Cost-utility analysis and impact on the environment of videoconference in pressure injury: A randomized controlled trial in individuals with spinal cord injury. *Spinal Cord Series and Cases*, 10, Artikel 10. <https://doi.org/10.1038/s41394-024-00621-w>

Konferenceabstract i tidsskrift

1. Sejrup Christensen, L., Jensen, A. D., Christiansen, M., Brink, A., & Sørensen, T. L. (2024). INVOLVING CHANGE AGENTS IMPLEMENTING A SYSTEMATIC APPROACH TO FAMILY INVOLVEMENT DURING PATIENT HOSPITALIZATION. *BMJ Evidence-Based Medicine*, 29(Suppl 1), A107-A108. Artikel BMJ Evidence-Based Medicine 2024;29(Suppl 1):A1–A157. https://ebm.bmj.com/content/ebmed/29/Suppl_1/A107.full.pdf
2. Kuettel, D. P., Glinatsi, D., Østergaard, M., Primdahl, J., Terslev, L., Pedersen, A., Weber, U., & Hørslev-Petersen, K. (2024). The association between different articular manifestations reported by patients or recorded at clinical examination and Magnetic Resonance Imaging - inflammation in hands of rheumatoid arthritis patients at self-reported flares. *Annals of the Rheumatic Diseases*, 83(suppl. 1), 1539. Artikel 2547. <https://doi.org/10.1136/annrheumdis-2024-eular.2547>

Konferenceabstract til konference

1. Kuettel, P., Glinatsi, D., Østergaard, M., Terslev, L., Primdahl, J., Pedersen, A. K., Weber, U., & Hørslev-Petersen, K. (2024). *THE ASSOCIATION BETWEEN DIFFERENT ARTICULAR MANIFESTATIONS REPORTED BY PATIENTS OR RECORDED AT CLINICAL EXAMINATION AND MAGNETIC RESONANCE IMAGING - INFLAMMATION IN HANDS OF RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS AT SELF-REPORTED FLARES.*
2. Bettina Thude et al. Navigating cancer care pathway: exploring patient and practitioner perspectives for early detection using FRAM, FRAMily-2024 & Safety-II in practice Workshops 2024 –3 rd - 7 th June 2024, LUND University, Sweden.

Tildelte eksterne fondsmidler 2024

Grant Authorities	Applicant	Amount DKK	Type of grant (Ph.d./postdoc, Research project, Other)	Project
SDU	Leah Sejrup Christensen	368.592	Ph.d. Projekt	Behandlingsstøtte tilpasset sundhedskompetencerne hos patienter med type 2-diabetes og multisygdom og deres pårørende – et mixed methods studie (DiaFamLi)
Region Syddanmarks PhD pulje	Leah Sejrup Christensen	628.000	Ph.d. Projekt	Behandlingsstøtte tilpasset sundhedskompetencerne hos patienter med type 2-diabetes og multisygdom og deres pårørende – et mixed methods studie (DiaFamLi)
SDU	Kenneth Mærsk Christensen	662.500	Ph.d. projekt	Forhøjet kalium ved kronisk nyresvigt: En undersøgelse af tilsat kalium i færdigproducerede fødevarer
Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Leah Sejrup Christensen	40.000	Ph.d. Projekt	Behandlingsstøtte tilpasset sundhedskompetencerne hos patienter med type 2-diabetes og multisygdom og deres pårørende – et mixed methods studie (DiaFamLi)
Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Bettina Thude	20.000	Research Project	KOL i et tværsektorielt perspektiv
Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Heidi Lyng Søfelt	20.000	Research Project	Cancer udredningsveje for patienter med multisygdom: et register-baseret nationalt kohorte studie

Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Kenneth Mærsk Christensen	20.000	Ph.d. projekt	Forhøjet kalium ved kronisk nyresvigt: En undersøgelse af tilsat kalium i færdigproducerede fødevarer
Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Frans Brandt	40.000	Research Project	Projekt OPSPOR
Knud og Ediths Eriksens Mindefond	Mariam Safi	7.087	Other	Deltagergebyr til kongress
Fabrikant Mads Clausen Fond	Heidi Lynge Søfelt	50.000	Research Project	Cancer udredningsveje for patienter med multisygdom: et register-baseret nationalt kohorte studie
I alt		1.856.179		

Forskningsenhed i Bedøvelse og Intensiv

Om os

Forskningsenhed Bedøvelse og Intensiv favner bredt i det anæstesiologiske speciale med interesse i både det akutmedicinske, anæstesiologiske og intensive område.

Vores mission og vision

Vi vil gerne arbejde lokalt og styrke den patientnære forskning og udvikling til umiddelbar gavn for patienterne. Ligeledes deltager vi gerne i større nationale og internationale samarbejder og relationer også til gavn for patienterne.

Vi vil gerne arbejde videre med missionen fra Sygehus Sønderjylland med patient og klinisk forskning. Vi vil gerne være nysgerrige og undres. Vi har modet til at stille spørgsmål, undersøge og ændre tilgangen til patientbehandlingen til gavn for vores patienter.

Ligeledes er samarbejde med vores vanlige samarbejdspartnere indenfor blandt andet de medicinske og kirurgiske specialer vigtige i vores arbejde. Vi mener vi sammen står stærkere.

Forskere i enheden

(Professor, lektor, seniorforsker, ph.d.-studerende)

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2024:

- Professor, Overlæge, ph.d. Thomas Strøm har været ansat siden 2020.
- Post doc Overlæge ph.d. Rajesh Prabhakar Bhavsar startede ved SDU efterår 2021.

Ph.-studerende med hovedvejleder i enheden

- Overlæge og ph.d.-studerende Gunhild Kjærgaard Andersen blev indskrevet ved SDU efterår 2021.
- Overlæge og ph.d.-studerende Rasmus Hjelm Petersen, Sydvestjysk Sygehus blev indskrevet ved SDU i 2024. Rasmus har Thomas Strøm som hovedvejleder på sit ph.d.-projekt.

Ph.-studerende med medvejleder(e) i enheden

- Læge og Ph.d.-studerende Kevin Heebøll Nygaard startede ph.d. forløb ved Sygehus Sønderjylland ortopædkirurgisk afdeling efterår 2021 har Thomas Strøm som medvejleder.
- Overlæge og ph.d.-studerende Karsten Kaiser blev indskrevet ved SDU 2021. Karsten laver sit projekt ved afdelingen for kvindesygdomme med Thomas Strøm som medvejleder.
- Læge og Ph.d.-studerende Lasse Paludan Bentsen startede ph.d. forløb ved Sygehus Lillebælt akutte medicinske afdeling efterår 2021. Lasse har Thomas Strøm som medvejleder.

Kommende medarbejder i forskningsenheden

- Overlæge og kommende ph.d.-studerende Mads Kløvgaard Gabelgaard Sommer forventes at starte ved SDU 2025. Mads er ansat i Sygehus Sønderjylland. Mads har Thomas Strøm som hovedvejleder på sit ph.d.-projekt.
- Derudover forventes det at opslå et ph.d.-projekt sammen med ortopædkirurgisk afdeling i 2025 omkring optimal smertebehandling til patienter som gennemgår et knæ-alloplastik forløb.

Det har vi opnået i 2024, vores mål for 2025

Med sit projekt om livskvalitet hos skrøbelige patienter efter indlæggelse på intensivafdeling er overlæge og forsker, Gunhild Kjærgaard-Andersen godt i gang med sit ph.d.-projekt. Gunhild er aktuelt i gang med del 2 af sit phd projekt omhandlende et register studie omkring skrøbelige patienter indlagt på intensiv i Danmark.

Rajesh også i gang som post doc. Rajesh har blandt andet arbejdet med et projekt om optimal smerte behandling til patienter som robot opereres for tyktarms kræft. Desuden er vi i gang med et projekt omkring optimal bedøvelse til patienter som gennemgår elektrochok behandling. Her er vi i gang med et registerstudie af tidligere og aktuelle bedøvelsesformer. Læge Katrine Dueholm Nissen er ligeledes godt i gang med et projekt om optimal præmedicin og rus til børn som skal have udført mindre procedurer. Katrine præsenterede 2 poster på Dansk Anæstesiologisk årsmøde november 2024.

Der er også startet en del projekter ved vores samarbejdende afdelinger. Blandt andet et ph.d.-projekt om steroid i forbindelse med fjernelse af livmoderen. Metadon til patienter i forbindelse med operation for lårbensbrud. Fremadrettet regner vi med at opstarte projekt om optimal smertebehandling til patienter der skal opereres for nyt knæ.

Publikationer 2024

The feasibility of perioperative methadone in older hip fracture patients: A pilot continual reassessment trial (MetaHip trial)

Forfattere: Nygaard, K. H., Eriksen, L., Strøm, T., Specht, K., Petersen, S. R. & Schønnemann, J. O.

Tidsskrift: Journal of Orthopaedic Reports

10.1016/j.jorep.2024.100475

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

Decisions about the limitations of life-sustaining treatment for acutely admitted older patients: a retrospective study of a Danish patient cohort

Lomborg, M. E., Nielsen, J. L. C., Bakke, S. A., Backer-Mogensen, C. & Strøm, T., 21. okt. 2024, I: BMC Geriatrics. 24, 6 s., 853.

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

Platformsforsøg

Perner, A., Kjaer, M.-B. N., Thorsen-Meyer, H. C., Kaas-Hansen, B. S., Munch, M. W., Oxenbøll-Collet, M., Bruun, C. R. L., Jensen, A. K. G., Lange, T., Albertsen, T., Duedal Pedersen, C., Poulsen, L. M., Mathiesen, O., Brøchner, A. C., Strøm, T., Andersen, L. W., Christensen, S., Rasmussen, B. S., Schjørring, O. L. & Maagaard, M. & 2 flere, , 1. apr. 2024, I: Ugeskrift for Læger. 186, 7, s. 597-600 V04230237.

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

Presence of the partner in the operating room during a category 1 cesarean section: a prospective explorative study

Nedergaard, H. K., Weitling, E. E., Rahbech, M., Frøslev-Friis, C., Quitzau, L. H., Strøm, T., Brøchner, A. C. & Jensen, H. I., feb. 2024, I: International Journal of Obstetric Anesthesia. 57, 6 s., 103939.

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

Quality of life in congenital diaphragmatic hernia survivors treated at a non-ECMO centre from 1998 to 2015: a cross-sectional study

Larsen, U. L., Christensen, S. A., Herskind, A. M., Strøm, T., Toft, P. & Halken, S., 29. jan. 2024, I: BMJ Paediatrics Open. 8, 1, 9 s., e002307.

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

Assessment of quality of life for frail, elderly patients post-ICU discharge: a protocol for a scoping review

Kjaergaard-Andersen, G., Bauer, E. H., Bhavsar, R. P., Jensen, H. I., Ahrenfeldt, L. J., Hvidt, N. C. & Stroem, T., jan. 2024, I: BMJ Open. 14, 1, 6 s., e076494.

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

Effect of Interpectoral-Pectoserratus Plane (PECS II) Block on Recovery Room Discharge Time in Breast Cancer Surgery

Malachauskienė, L., Bhavsar, R. P., Waldemar, J. & Strøm, T., jan. 2024, I: Medicina (Lithuania). 60, 1, 10 s., 41.

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

Furosemide versus placebo for fluid overload in intensive care patients: The randomised GODIF trial second version: Statistical analysis plan

Wichmann, S., Lange, T., Perner, A., Gluud, C., Itenov, T. S., Berthelsen, R. E., Nebrich, L., Wiis, J., Brøchner, A. C., Nielsen, L. G., Behzadi, M. T., Damgaard, K., Andreasen, A. S., Strand, K., Järvisalo, M., Strøm, T., Eschen, C. T., Vang, M. L., Hildebrandt, T. & Andersen, F. H. & 14 flere, , jan. 2024, I: Acta Anaesthesiologica Scandinavica. 68, 1, s. 130-136

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

Phase-3 trial of recombinant human alkaline phosphatase for patients with sepsis-associated acute kidney injury (REVIVAL)

on behalf of the REVIVAL investigators, jan. 2024, I: Intensive Care Medicine. 50, s. 68-78

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

The intensive care population profile in Denmark before and during the first wave of the SARS-CoV-2 pandemic; a national register-based study

Biesenbach, P., Bogh, S. B., Fløjstrup, M., Christiansen, C. F., Brøchner, A. C., Christensen, E., Perner, A., Strøm, T. & Brabrand, M., 2024, I: Acute Medicine. 23, 2, s. 63-65

Publikation: Bidrag til tidsskrift › Tidsskriftartikel › Forskning › peer review

Tildelte eksterne fondsmidler 2024

Ingen.

Ortopædkirurgisk Forskningsenhed

Om os

Ortopædkirurgisk Forskningsenhed er en tværfaglig og tværsektoriel enhed med forskere, som har deres faglige baggrund inden for Ortopædkirurgi (SHS), Molekylær Medicin (SDU) og Fysioterapi (SHS).

Forskningsområderne spænder over traditionel klinisk forskning, translationel forskning omkring stamcelle behandling og resultater efter sene rekonstruktion. Forskningen har fokus på muskel-regeneration og klassifikation af sene-degeneration.

Herudover forsker vi i brugen af ultralyd til bestemmelse af muskelfunktion i et tværsektorielt samarbejde med Institut for Mekanik og Elektronik ved SDU Alsion. Forskningsenheden samarbejder også med andre enheder på SHS, herunder billeddiagnostisk afdeling omkring kvantitativ analyse af fedtinfiltration i muskulatur vha. MR skanning.

Enheden består både af studerende, yngre læger og seniorforskere med kompetencer inden for kvantitative, biomedicinske og kvalitative metoder.

Vores mission og vision

- At være førende inden for definerede forskningsområder regionalt og nationalt
- At skabe grundlag for evidensbaserede patientforløb og behandling
- At skabe regional gennemslagskraft
- At skabe samarbejde lokalt, regionalt, nationalt og internationalt inden for ortopædkirurgisk forskning
- At rekruttere forskere på tværs af faggrupper
- At inddrage og fremme involvering af patienter og pårørende i forskningen
- At fastholde og eventuelt udbygge afdelingens specialiserede funktioner igennem forskningen
- At fastholde forskere i det ortopædkirurgiske speciale på Sygehus Sønderjylland

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2024:

- Professor, Overlæge, Phd. Lars Henrik Frich – siden 07.2021
- Lektor, Overlæge, Phd. Jesper Schønnemann – siden 10.2022
- Post Doc Eva Kildall Hejbøl – siden oktober 2021
- PhD Mariana Cartuliales - siden september 2023

Ph.-studerende med hovedvejleder i enheden: M.D., Kevin Heebøll Nygaard – 01.09.2022 - 01.09.2025

Kommende medarbejder i forskningsenheden

- MD, Bahne Paul Thomsen (Januar 2025)
- MD, Benjamin Czichy (Januar 2025)
- MD, Stephanie Wej Andkjær (2024/2025)

Det har vi i opnået i 2024, vores mål for 2025

Forskningsenheden har nu tilkæmpet sig gode lokaler til forskning i Både Åbenrå og i Sønderborg.

Forskningsenheden er involveret i både klinisk og eksperimentel forskning:

Følgende forskningsprojekter er etablerede eller under etablering i afdelingen:

1. Perioperative Methadone for ameliorating postoperative pain and reduction in postoperative opioid consumption in hip fracture patients.
2. The effect of Negative Pressure Wound Therapy on wound healing in major amputations of the lower limb.
3. Tillægsprotokol er i ansøgning: Kritiske markører for dårlig eller manglende sårheling efter femuramputation. Et AI studie.

Samarbejde med SDU-Alsion omkring speckle ultralydsskanning:

4. Speckle tracking ultrasonography for assessment of skeletal muscle strain in m. triceps surae. *A clinical validation study on patients following Achilles tendon rupture and healthy reference participants.*

Samarbejde med Patologisk afdeling (OUH) og Institut for molekylær medicin (SDU) :

5. Stem cell treatment for regeneration of the rotator cuff (Lipo-Cuff Study) er opstartet pr. 1. September 2024.

Samarbejde med Billeddiagnostisk afdeling på SHS omkring analyser af MR skanninger mhp. at kvantificere fedtinfiltration i muskulaturen:

6. MRI-based 3-dimensional volumetric assessment of fatty infiltration and muscle atrophy in rotator cuff tears.
7. Plasticity of rotator cuff muscle after stem cell implantation.

Forskning i forreste korsbåndsskader (ACL):

8. Assessment of knee joint laxity due to anterior cruciate ligament injury. Instrumental measurement of knee laxity and patient perceived laxity in the knee:
9. Instrumental measurement of knee laxity. A GNRB reliability study on healthy reference participants with comparison to the Storz arthrometer and the Rolimeter
10. Assessment of knee laxity in patients with ACL injury - A prospective cohort study
11. Patient perceived knee laxity/instability.
12. population-based study is to examine the epidemiology of knee ligament (ACL and PCL) reconstructions at Hospital of Southern Jutland.

Samarbejde med tvillingeregisteret:

13. Familial risk and heritability of rotator cuff lesions: A prospective cohort study of Danish twins.

Eksperimentel forskning:

Stud med Matin Yamo og Stud med Abdirahman Hassan Omar er i slutfasen omkring specialer, som er udført på Institut for Molekylær Medicin (IMM) omkring kvantitering og klassificering af sene degeneration ifm. rotator cuff læsion.

Elektromikroskopi af degenerations processer i senestruktur i samarbejde med SDU Alsion.

Forskningsenhedens eksperimentelle rotator cuff model er nu udbygget til test af stam celledyrkning og stamcelle behandling.

Der er etableret samarbejde med SDU (Institut for biokemi og molekylær biologi) omkring 3-D print af senevæv til forstærkning/erstatning af rotator cuff degenererede sener.

Planen for 2025:

At være repræsenteret ved nationale kongresser med min. 3 foredrag og 1-2 postere.

Opstart af forskning med HU læger på SHS

Ansættelse/samarbejde med kandidat/postdoc omkring avancerede ultralydsskanninger og løshedsmåliger i knæ på kliniske kohorter

Opstart af yderligere 1-2 phd studerende.

Opstart af 2 kandidatspeciale studerende inden for medicin og molekylærmedicin.

Introlæge forskning er ønskelig

Projekter der afvikles i 2025

Sønderborg matriklen:

Knee joint laxity assessment using the knee arthrometer GNRB® and qualitative measures. A clinical validation study on patients following ACL injury and healthy reference participants. Opstart af 3 kliniske studier omkring optimering af instabilitets/løsheds målinger i knæet ved hjælp af Genoroub apparaturet.

Speckle tracking ultrasonography for assessment of skeletal muscle strain in m. triceps surae. *A clinical validation study on patients following Achilles tendon rupture and healthy reference participants.* Opstart af 3 kliniske studier omkring akillesene problemer ved hjælp af speckle (Echo) teknik.

Aabenraa matriklen:

Collaborator på SENSE-trial. National randomiseret undersøgelse af udislocerede collum femoris frakturer hos patienter over 65 år.

Collaborator på SHAFT-trial. International randomiseret undersøgelse af corpus humeri frakturer hos voksne patienter.

Retrospektiv kvantitativ beskrivelse af VA-LCP Condylar Plate 4.5/5.0"-osteosynterede patienter med femurfrakturer.

Retrospektiv validitets analyse af alle patienter behandlet for periprotetisk hoftefraktur i perioden 2018-2021 på Sygehus Sønderjylland.

Prospektiv analyse af to forskellige postoperative regimer efter osteosyntese af malleolfrakture.

The effect of Negative Pressure Wound Therapy on wound healing in major amputations of the lower limb.

The effect of Negative Pressure Wound Therapy on wound healing in major amputations of the lower limb.

Publikationer 2024

Stem cell treatment for regeneration of the rotator cuff: study protocol for a prospective single-center randomized controlled trial (Lipo-cuff). Cartuliales, M.B., Hejbøl, E.K., Schrøder, H.D., Pedersen, A.K., Frich, L.H. *Trials*, 2024, 25(1), pp. 696.

Association between muscle strain and external isometric load of shoulder muscles in patients with subacromial pain syndrome using speckle-tracking ultrasonography

Brekke, A. F., Krag-Andersen, K. K., Frich, L. H., Lambertsen, K. L., Kraglund Jacobsen, P., Sylvest Knold, F., Juhl, C. & Holsgaard-Larsen, A., 22. nov. 2024

Performance Measures and Plasma Biomarker Levels in Patients with Multiple Sclerosis after 14 Days of Fampridine Treatment: An Explorative Study. Thorning, M., Lambertsen, K.L., Jensen, H.B., Frich, L.H., Holsgaard-Larsen, A., Nielsen, H.H. *Int J Mol Sci.* 2024 Jan 27;25(3):1592. doi: 10.3390/ijms25031592.

The feasibility of perioperative methadone in older hip fracture patients: A pilot continual reassessment trial (MetaHip trial). Nygaard KH et al.

<https://doi.org/10.1016/j.jorep.2024.100475>

Perioperative methadone compared to placebo in elderly hip fracture patients. A study protocol for a randomized controlled trial. (MetaHip trial) – Nygaard KH et al. *BMC Trials*. doi: 10.1186/s13063-024-08694-6.

A retrospective cohort analysis of failure and potential causes after osteosynthesis of femoral fractures with VA-LCP Condylar plate 4.5/5.0, Depuy Synthes. Schmidt NH, Birkelund L, Schønnemann JO. *J Orthop.* 2024 Apr 10;55:69-73. doi: 10.1016/j.jor.2024.04.004. PMID: 38681826; PMCID: PMC11047189.

Tildelte eksterne fondsmidler 2024

Åse og Ejnar Danielsens fond med kr. 200.000 (Lars Henrik Frich og Eva Kildall Heibøl)

Region Syddanmarks strategiske og frie forskningsmidler kr. 994.000 (Lars Henrik Frich)

Øvrige aktiviteter:

Phd studerende Kevin afhold foredrag ved årskongressen i Dansk Ortopædisk Selskab med titlen: Adjusting perioperative methadone dose for elderly and fragile hip fracture patients (MetaHip-trial) - an adaptive dose-finding trial.

Hoftesektoren deltager i nationalt projekt omkring antibiotika profylakse ifm proteseforsyning i hofter og knæ (v. Jens Knoke)

Podcast for det europæiske selskab for skulder og albue kirurgi (SECEC): *Myogenic potency of supraspinatus muscle stem cells in tear condition* (v. Lars Henrik Frich)
PhD studerende Andreas Petersen og Lars Henrik Frich vandt foredragskonkurrencen ved årskongressen i Dansk Selskab for Skulder og Albue Kirurgi: *Familial risk of rotator cuff disease: A prospective cohort study of Danish twins*

Forskningsenhed Hospital Pharmacy Research Unit (HoPRU)

Om os

HoPRU blev etableret i maj 2022 som forskningsenhed under Sygehusapoteket på Sygehus Sønderjylland.

Det nuværende hovedområde i forskningen omfatter klinisk farmaci, med særligt fokus på optimering af medicinsk behandling i tæt samarbejde med de kliniske afdelinger – og i særlig høj grad i overgangen mellem sektorer. Vi interesserer os for praksisrelateret forskning om medicin – både hos indlagte patienter, men også i forløbet, når patienter udskrives.

Et nyt område inden for forskningen i HoPRU er bæredygtighed, hvor vi interesserer os for områder inden for bæredygtighed, der involverer lægemidler.

Vores forskningsområder dækker over proces- og praksisudvikling af klinisk farmaceutiske ydelser på afdelingsniveau, koordinering ved sektorovergange, patientsikkerhed, og kortlægning af medicinrelaterede tendenser via registre. Vi er en lille forskningsgruppe, som både arbejder kvalitativt og kvantitativt.

HoPRU's vigtigste strategiske prioritet er at sikre synergieffekt mellem klinisk praksis og forskning.

Derfor er forskningsprojekterne inspireret af udfordringer identificeret i det daglige kliniske arbejde i apoteket og de kliniske afdelinger på Sygehus Sønderjylland. Samtidig bliver inspiration fra forskningsprojekterne implementeret på sygehusapoteket.

Udover at bedrive forskning har HoPRU også en rolle i at bidrage til, at der forskes i hospitalsfarmaci nationalt og internationalt, såvel som at bidrage lokalt og regionalt ved at deltage i diverse udvalg/fora.

Vores mission og vision

Vision

Vi vil være en attraktiv samarbejdspartner internationalt inden for hospitalsfarmaci.

Mission

Vi udfører praksisnær forskning inden for optimal/rationel håndtering af medicin på hospitalet, og mellem sektorer, med udgangspunkt i den enkelte patients ønsker og behov.

Strategiske områder

- Forskningsuddannelse
- Medicingennemgange
- Den sårbare patient
- Medicinspild og bæredygtighed

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2024:

- Forskningsleder, Lektor, PhD, Cand. pharm. Lene Juel Kjeldsen
- Adjunkt, PhD, Cand. pharm. Joo Hanne Poulsen Revell
- Seniorforsker, PhD, Trine Graabæk – siden 1. september 2024

PhD-studerende med hovedvejleder i enheden

- Cand. scient. san. publ., Nathalie Fogh Rasmussen
- Cand. pharm. Maja Schlünsen

Kommende medarbejder i forskningsenheden

- Ph.d. studerende Cand. med. Anh Thao Andersen – starttidspunkt ukendt

Det har vi opnået i 2024, vores mål for 2025

Hovedfokus for HoPRU i 2023-2024 var at etablere og konsolidere forskningsenheden.

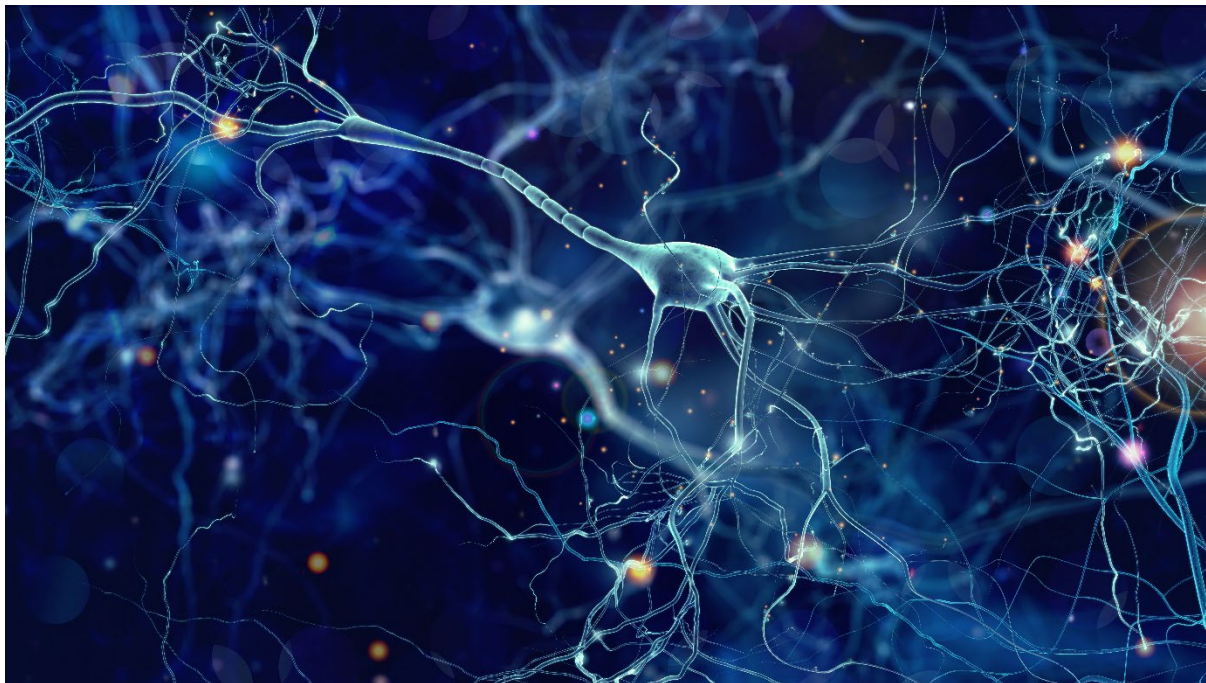
I 2024 er HoPRU udvidet med en seniorforsker inden for bæredygtighed, mens målet for 2025 er at udarbejde en mere langsigtet strategi for forskningsenhedens forskningsområder.

Internationalt samarbejde

Et af de primære mål er at styrke det internationalt samarbejde. Ud over medlemskab af Scientific Committee ved European Association for Hospital Pharmacists har vi påbegyndt et internationalt projekt i samarbejde med forskere fra hospitalsapoteket i Leuven, Belgien, og Maastricht, Holland. Projektet omhandler forståelse og definition af klinisk farmaci på tværs af Europa. Projektet forventes afsluttet i 2026.

Vi er også blevet involveret i et yderligere internationalt projekt et COST-projekt: "Addressing Adverse Drug Events Across the Continuum of Care: IPD meta-analysis & pooled dataset creation of patient characteristics & clinically adjudicated adverse drug ev

Forskningsenhed i Neurologi

Om os

Afdelingen for hjerne- og nervesygdomme har tilknyttet professor. Der er en fokuseret forskningsenhed i *Neurologi*, som blandt andet forsker i Multipel Sclerose (MS), herunder specielt ætiologi, diagnostik og behandling. Der er ugentlige video konferencer mellem MS klinikkerne i region syd, hvor specifikke problemer og indikation for behandling diskuteres. Biomarkør undersøgelser foretages i samarbejde med klinisk kemisk afdeling på Sygehus Sønderjylland samt Sygehus Lillebælt.

Gennem de seneste år er flere PhD forløb blevet gennemført inden for rehabilitering af MS patienter og dette har fortsat stort fokus. Endelig foretages epidemiologiske og register forsknings studier i samarbejde med Dansk Scleroseregister.

Endelig pågår stamcelle forskning, immunologisk og radiologisk forskning specielt i relation til MS.

Vores mission og vision

Ud fra patient nære kendte problemstillinger iværksætte forsknings projekter, der giver optimale muligheder for at levere et fagligt relevant neurologisk udrednings- og behandlingstilbud af bedste kvalitet til glæde for alle borgere gennem dialog og dygtighed.

Forskere i enheden

Forskningsmedarbejdere, som har været tilknyttet enheden i 2024: Professor, Overlæge, dr.med. Thor Petersen siden 2020.

Ph.-studerende med medvejleder(e) i enheden

- Læge Jane Sterdorff Winkel startede oktober 2023 i ph.d. forløb med titlen: Definere aktiv progressiv multipel sklerose: Klinisk og paraklinisk evaluering af B-celle depleterende behandling til aktivt progredierende multipel sklerose (DAProMS).
- Cand.scient. Ander Toftegaard Boysen startede sit phd studie september 2021 og er indskrevet ved Aarhus Universitet. Titlen er: "Urine-derived stem cells as an extracellular vesicle production platform and their immunomodulatory capabilities". Forsvaret blev godkendt den 10. december 2024
- Læge Linda Karin M Sundvall Germeys afsluttede august 2024 sin forskningsassistent stilling. Hun forsvare sin phd thesis torsdag den 12. december 2024 med titlen: "Exploring possible disease mechanisms in blood and brain vasculature in MS".

Det har vi opnået i 2024, vores mål for 2025

Det cellebaserede behandlings projekt har inkluderet 28 nydiagnosticerede MS patienter og laboratorie arbejdet er videreudviklet med optimering af cellekulturer og produktion af ekstracellulære vesikler. Dette har muliggjort fremstilling af stamceller fra en urin prøve i stedet for fedtsugning fra maveskindet til produktion af stamceller. En artikel er publiceret og en på vej.

I relation til studiet af progression ved MS i behandling med B-celle depleterende medikamenter, rituximab og ocrelizumab, er det ledsagende observationsstudie fortsat og mangler at inkludere knap 30 patienter. Undersøgelserne vil specielt have fokus på at registrere det immunologiske respons og kliniske tilstand hos MS-patienter behandlet med B-celle depleterende medicin og sammenligne disse resultater overfor en progredierende gruppe MS-patienter, der ikke får denne medicin. Jane Sterdorff Winkel er fortsat ansvarlig for dette projekt, hvor patienter inkluderes og følges fra skleroseklinikkerne knyttet til Sydjysk Skleroseklinik.

Læge Linda Sundvall har i sine foreløbige resultater baseret på MR-skanninger og blodprøver fundet indikation for, at sygdomsramte områder i hjernen hos MS-patienter har betydelige ændringer i blodcirkulationen og ilt-tilgængeligheden i hjernevævet. To artikler er accepteret og en artikel er indsendt til vurdering.

Læge Muhammad Adil, i hoveduddannelse på Hjerne- og Nerveafdelingen på SHS, har som forskningsopgave ønsket at foretage en audit af implementerings graden af de nye behandlings principper ved intracerebral hæmorrhagi (ICH) fra januar 2021 til juni 2022. Herudover at vurdere lokaliseringen af blødningen, relation til forudgående

medicinering, forløbet og tilstanden efter 3 måneder i relation til en tilsvarende opgørelse fra 2017. Cirka 150 patienter blev gennemgået og resultaterne godkendt ved fremlæggelse foråret 2024.

Læge D M Anusha Udayanthi K Dissanayake, i hoveduddannelse på Hjerne- og Nerveafdelingen på SHS, har som forskningsopgave ud fra en patient beskrivelse, gennemgået generelle principper for beskrivelse af bevidsthedstab, årsager hertil, udredning, behandling og forløb. Resultaterne blev godkendt ved fremlæggelse foråret 2024.

Læge Aftab Aziz, i hoveduddannelse på Hjerne- og Nerveafdelingen på SHS, har som forskningsopgave ønsket ud fra en patient historie, gennemgået sygdommen neurosarcoidose. Resultaterne blev godkendt ved fremlæggelse foråret 2024.

Læge Omid Taghinejadi, i hoveduddannelse på Hjerne- og Nerveafdelingen på SHS, har som forskningsopgave ønsket ud fra en patient historie, beskrevet cerebrovaskulære forstyrrelser. Resultaterne blev godkendt ved fremlæggelse efteråret 2024.

Afdelingen deltager i det nationale B celle depleterende projekt med sammenligning af præparaterne ocrelizumab og rituximab hos attackvise og progredierende MS patienter sponsoreret af de Danske Regioner. Under ledelse af Matthias Kant er inklusionen foregået udover den forventede plan, således følges nu godt 40 patienter og inklusionen er afsluttet.

Vores udenlandske samarbejde med professor Christian Muchardt, Sorbonne Universitet, afdelingen for epigenetik, har resulteret i en artikel af 35 MS patienters epigenetiske undersøgelses resultater og denne er nu godkendt i internationalt tidsskrift.

Phd studerende Anders Toftegaard Boysen har været på Oxford Universitet og her samarbejdet med henblik på videreudvikling af nye undersøgelses metoder i relation til stamceller.

Endelig har forskningsenheden en eller flere repræsentanter i RKKP, styregruppen for DanNORMS, medicintrådet, etisk komite og undervisere knyttet til lægeuddannelsen i Esbjerg.

Publikationer 2024:

- 1) Shedding Light on the Black Box of Rehabilitation International Journal of MS Care 2024. DOI: [10.7224/1537-2073.2022-071](https://doi.org/10.7224/1537-2073.2022-071) Philipp Trénel; Finn Boesen; Anders Guldhammer Skjerbæk; Thor Petersen; Peter Vestergaard Rasmussen; Michael Nørgaard.
- 2) Telecoaching of Individuals With Multiple Sclerosis After Inpatient Multidisciplinary rehabilitation.
International Journal of MS Care 2024. DOI: [10.7224/1537-2073.2023-038](https://doi.org/10.7224/1537-2073.2023-038) Michael Nørgaard et al.
- 3) T cells from newly diagnosed multiple sclerosis patients have enhanced responsiveness to CD46 activation. Clinical and Experimental Neuroimmunology 2024-11-21. DOI: [10.1111/cen3.12818](https://doi.org/10.1111/cen3.12818) Linda Sundvall; Litten S. Rossen; Vivien R. Schack; Bettina Bundgaard; Peter V. Rasmussen; Thor Petersen; Per Höllsberg.
- 4) Defective Integrator activity shapes the transcriptome of patients with multiple sclerosis. Life Science Alliance, 2024-10. DOI: [10.26508/lsa.202402586](https://doi.org/10.26508/lsa.202402586) Yevheniia Porozhan; Mikkel Carstensen; Thor Petersen; Tove Christensen; Christian Muchardt.
- 5) Urine-derived stem cells serve as a robust platform for generating native or engineered extracellular vesicles. Stem Cell Research and Therapy 2024-09-11. DOI: [10.1186/s13287-024-03903-0](https://doi.org/10.1186/s13287-024-03903-0) Anders Toftegaard Boysen; Thor Petersen; Peter Nejsun.
- 6) Neuroborreliose tolket som multipel sklerose ved MR-skanning. Ugeskrift for Læger. 2024-08-05. DOI: [10.61409/V11230744](https://doi.org/10.61409/V11230744) Mario Ranjeevan; Thor Petersen; Sigurdur Skarphedinsson; Henrik Boye Jensen.
- 7) Fatigue and Sleepiness in Multiple Sclerosis and Their Response to Short-Term Treatment with Modafinil. Acta Neurologica Scandinavica. 2024-07-25. DOI: [10.1155/2024/2269483](https://doi.org/10.1155/2024/2269483) Ann Katrine Roswalld Thomsen; Marit Otto; Thor Petersen; Kristina Bacher Svendsen.
- 8) Pharmacokinetics and pharmacodynamics of cannabis-based medicine in a population included in a randomized, placebo-controlled, clinical trial. Clinical and Translational Science. 2024-01. DOI: [10.1111/cts.13685](https://doi.org/10.1111/cts.13685) Julie Hansen ; Thor Petersen et al.
- 9) Comparative effectiveness and cost-effectiveness of natalizumab and fingolimod in rapidly evolving severe relapsing-remitting multiple sclerosis in the United Kingdom Journal of Medical Economics 2024. DOI: [10.1080/13696998.2023.2293379](https://doi.org/10.1080/13696998.2023.2293379) T. Spelman; Thor Petersen et al.
- 10) Risk of hypertension in patients with multiple sclerosis treated with teriflunomide compared to dimethyl fumarate: A nationwide cohort study in Denmark. Multiple Sclerosis journal December 4, 2024 <https://doi.org/10.1177/13524585241299715> Framke E, Kant M. et al.
- 11) Prognostic factors for disease activity in newly diagnosed teriflunomide-treated patients with multiple sclerosis: a nationwide Danish study. J Neurol Neurosurg Psychiatry. 2024 Sep 17; 95(10):979-987. doi: 10.1136/jnnp-2023-333265. Mie Reith Mahler, Matthias Kant et al.
- 12) Effect of alemtuzumab on fatigue, quality of life, and patient/caregiver-reported outcomes in relapsing-remitting multiple sclerosis-A real-world evidence study. Mult Scler Relat Disord. 2024 Dec 3;93:106214. doi: 10.1016/j.msard.2024.106214. J L Frederiksen, M Kant et al.

Ansøgninger til fondsmidler 2024

Vi er medansøger i projekt, der undersøger land/by forskelle i livskvalitet og adgang til/brug af social- og sundhedsydelser hos ældre mennesker med kognitive vanskeligheder (dels generisk og dels parkinson-associeret). Dette gøres i et samarbejde mellem Syddansk Universitet REHPA, Videncenter for Rehabilitering og Palliation, med vejleder lektor Jette Thuesen. Kandidat studerende vil deltage i dette projekt, hvor hendes foreløbige titel er: Parkinsons sygdom og kognitive vanskeligheder – hverdagsliv og formel og uformel støtte i landdistrikter.

Vi er også samarbejdspartner i en ansøgning til Agence Nationale de la Recherche (ANR). Titlen er: Exploring dysregulated Integrator activity in Multiple Sclerosis and its implications in the pathogenesis of central nervous system inflammation. Projektet er funderet på vores seneste fund, som viser en defekt i integrator aktiviteteten.

Øvrige publikationer SHS

IRS - Sygehus Sønderjylland, Forskningsenhed for Mikrobiologi (Sønderborg)

1. **Chen M, Coia J, Dessau RBC, Gradel KO, Jensen TG, Møller JK, Nielsen SL, Póvoa P.** Hospital-acquired bloodstream infections in relation to intensive care unit stays during hospitalization: a population-based cohort study. *J Clin Med*. 2024;13(24):7783. doi:10.3390/jcm13247783
2. **Chen M.** Protective effects of Huo Xiang Zheng Qi Liquid on *Clostridioides difficile* infection on C57BL/6 mice. *Microorganisms*. 2024;12(8):1602. doi:10.3390/microorganisms12081602
3. **Coia J, Dessau RBC, Ellebæk M, Gradel KO, Iachina M, Justesen US, Andersen SL, Møller JK, Qvist N.** Colorectal cancer and association with anaerobic bacteraemia: a Danish nationwide population-based cohort study. *J Infect*. 2024;89(2):106212. doi:10.1016/j.jinf.2024.106212
4. **Chen M, Coia J, Hartmeyer GN, Marmolin ES, Nanthan KR, Plantener E.** Impact of COVID-19 restrictions on incidence of enteropathogenic bacteria, virus, and parasites in Denmark: a national, register-based study. *Microorganisms*. 2024;12(6):1224. doi:10.3390/microorganisms12061224
5. **Dzajic E, Hansen SGK, Østergaard C, Søndergaard TS.** Surveillance of vancomycin-resistant enterococci reveals shift in dominating clusters from vanA to vanB *Enterococcus faecium* clusters, Denmark, 2015 to 2022. *Euro Surveill*. 2024;29(23):2300633. doi:10.2807/1560-7917.ES.2024.29.23.2300633
6. **Chen M, Coia J, Dessau RBC, Gradel KO, Jensen TG, Møller JK, Nielsen SL, Póvoa P.** Comparative epidemiology of bacteraemia in two ageing populations: Singapore and Denmark. *Epidemiol Infect*. 2024;152:e74. doi:10.1017/S0950268824000645
7. **Andersen NS, Chen M, Dessau RBC, Møller JK, Nielsen ACY, Obel N.** Risk of heart failure among individuals tested for *Borrelia burgdorferi sensu lato* antibodies, and serum *Borrelia burgdorferi sensu lato* seropositive individuals: a nationwide population-based, registry-based matched cohort study. *Ticks Tick Borne Dis*. 2024;15(4):102345. doi:10.1016/j.ttbdis.2024.102345
8. **Andersen NS, Chen M, Dessau RBC, Møller JK, Obel N.** Risk of cardiac conduction disorders, and pacemaker implantations among individuals tested for serum *Borrelia burgdorferi* antibodies: a nationwide, matched, population-based cohort study. *Clin Microbiol Infect*. 2024;30(5):621–9. doi:10.1016/j.cmi.2024.01.024
9. **Chen M, Datcu R, Gradel KO, Hansen SGK, Holm A, Klein K, Lis-Tønder J, Nymark A, Østergaard C, Rosenvinge F, Skov M.** Vancomycin-resistant *Enterococcus faecium*: impact of ending screening and isolation in a Danish university hospital. *J Hosp Infect*. 2024;146:82–92. doi:10.1016/j.jhin.2024.01.019

10. **Dzajic E, Holmgaard DB, Justesen US, Østergaard C, Søndergaard TS.** Gonorrhoea on the rise in Denmark since 2022: distinct clones drive increase in heterosexual individuals. *Euro Surveill.* 2024;29(7):2400059. doi:10.2807/1560-7917.ES.2024.29.7.2400059
11. **Andersen NS, Chen M, Dessau RBC, Møller JK, Obel N.** Risk of haematologic cancers among individuals tested for *Borrelia burgdorferi* antibodies, and *Borrelia burgdorferi* seropositive individuals: a nationwide population-based matched cohort study. *Clin Microbiol Infect.* 2024;30(2):231–9. doi:10.1016/j.cmi.2023.10.017

IRS, Sygehus Sønderjylland, Øre-Næse-Halskirurgi

Jeppesen K, Mehlum CS, Philipsen BB. Prevalence and characterisation of exercise-induced laryngeal obstruction in patients with exercise-induced dyspnoea. *J Laryngol Otol.* 2024;138(2):208–15. doi:10.1017/S0022215123001494

IRS - Sygehus Sønderjylland, Forskningsenhed for Børn og Unge (Aabenraa)

- **Hartling UB, Høeg Hansen L, Nordholm AC.** *Mycoplasma pneumoniae* incidence, phenotype, and severity in children and adolescents in Denmark before, during, and after the COVID-19 pandemic: a nationwide multicentre population-based cohort study. *Lancet Reg Health Eur.* 2024;47:101103. doi:10.1016/j.lanepe.2024.101103
- **Damkjær M, Hartling UB, Høeg Hansen L, Horsager TH, Justesen US, Petersen JJH, Rasmussen AH.** Oral versus intravenous empirical antibiotics in children and adolescents with uncomplicated bone and joint infections: a nationwide, randomised, controlled, non-inferiority trial in Denmark. *Lancet Child Adolesc Health.* 2024;8(9):625–35. doi:10.1016/S2352-4642(24)00133-0
- **Christiansen E, Damkjær M, Hulgaard DR, Pommer Hansen J, Singh G.** Impact of COVID-19 restrictions on self-poisoning behaviour with mild analgesics in Danish youth. *Nord J Psychiatry.* 2024;78(5):431–9. doi:10.1080/08039488.2024.2339433

IRS, Sygehus Sønderjylland, Hjertesygdomme

- **Elpert FP, Hansen MS, Todorovac N.** Inclisiran til hyperkolesterolemie. *Ugeskr Laeger.* 2024;186(19):V12230767. doi:10.61409/V12230767

□ **Brandes A, Christensen LS, Feddersen S, Hansen MS, Nybo M, Philippsen TJ.** No detectable differences in microRNA plasma levels between diabetic hypertensive patients with and without incident subclinical atrial fibrillation. *J Clin Med.* 2024;13(9):2554. doi:10.3390/jcm13092554

□ **Elpert FP, Gohr T, Henriksen FL, Thomsen KK.** High lipoprotein(a) may explain one quarter of clinical familial hypercholesterolemia diagnoses in Danish lipid clinics. *J Clin Endocrinol Metab.* 2024;109(3):659–67. doi:10.1210/clinem/dgad625

IRS, Sygehus Sønderjylland, Røntgen og skanning

Gaist D, Hallas J, Lund Petersen C. Risk of stroke and myocardial infarction among initiators of triptans. *JAMA Neurol.* 2024;81(3):248-254. doi: 10.1001/jamaneurol.2023.5549.

IRS Sygehus Sønderjylland (øvrige, samt uden afdeling eller forskningsenhed)

Coia J, Dessau RBC, Jensen TG, Lomborg Andersen S, Lützen L, Trunjer Kusk Nielsen M. The increasing incidence and mortality of bacteremia in Denmark from 2010 to 2022: a population-based nationwide cohort study. *Front Public Health.* 2024;12:1502893. doi:10.3389/fpubh.2024.1502893

Christensen JR, Madsen CMT, Primdahl J. Testing the efficacy of WORK-ON: vocational rehabilitation for people with chronic inflammatory arthritis in Denmark—protocol for a randomised controlled trial. *BMJ Open.* 2024;14(11):e089050. doi:10.1136/bmjopen-2024-089050

Christensen LK, Christiansen M, Hansen DG, Lund L, Olling K, Steffensen KD. Developing the tool SDM:KOMPASS. Supporting shared decision making implementation processes. *PLoS One.* 2024;19(11):e0312990. doi:10.1371/journal.pone.0312990

Munk Nielsen N. Post-COVID-19 condition fatigue outcomes among Danish residents. *JAMA Netw Open.* 2024;7(10):e2434863. doi:10.1001/jamanetworkopen.2024.34863

Gehr NL, Hansen TF, Peric J, Timm S, Ventzel L. Study protocol: fish oil supplement in prevention of oxaliplatin-induced peripheral neuropathy in adjuvant colorectal cancer patients – a randomized controlled trial (OxaNeuro). *BMC Cancer.* 2024;24:168. doi:10.1186/s12885-024-11856-z

Bremander A, Hendricks O, Østergaard M, Primdahl J. Development of a complex Interdisciplinary Nurse-coordinated SELf-MANagement (INSELMA) intervention for patients with inflammatory arthritis. *BMC Health Serv Res.* 2024;24:87. doi:10.1186/s12913-023-10463-1

Christoffersen M, Clausen MR, Dessau-Arp A, El-Galaly TC, Frederiksen M, Jelacic J, Larsen TS, Trøllund Pedersen P. Real-world outcomes following third or subsequent lines of therapy: a Danish population-based study on 189 patients with relapsed/refractory large B-cell lymphomas. *Br J Haematol.* 2024;204(3):839–48. doi:10.1111/bjh.19201

Bogh SB, Brabrand M, Frederiksen H, Frederiksen M, Hagemann Hilsøe M, Hansen DL, Rewes A, Thorsgaard M, Vestergaard H. Mortality risk associated with weekend and holiday hospitalizations amongst patients with hematological malignancies and febrile neutropenia. *Eur J Haematol.* 2024;113(4):558–60. doi:10.1111/ejh.14286

Adams JT, Bøggild Dohrmann S, Heiberg RF, Krenzen LW, Olsen JS, Petersen SR. What is known about cardiovascular diseases among seafarers: a systematic scoping review and quality assessment. *Am J Ind Med.* 2024;67(9):775–800. doi:10.1002/ajim.23636

Hugger Jakobsen E, Jensen MB, Knoop A. Capecitabine monotherapy as first-line treatment in advanced HER2-normal breast cancer: a nationwide, retrospective study. *Acta Oncol.* 2024;63:494–502. doi:10.2340/1651-226X.2024.38886

Abildgaard N, Frederiksen H, Frederiksen M, Hinge M, Jensen BA, King M, Möller S, Nielsen LK, Redder L, Trøllund Pedersen P. Relationship between reasons for intermittent missing patient-reported outcomes data and missing data mechanisms. *Qual Life Res.* 2024;33(9):2387–2400. doi: 10.1007/s11136-024-03707-y.

Heitmann BL, Rasmussen M, Tønnesen H. Preferences for follow-up procedures among patients lost to follow-up after smoking cessation intervention among therapists—an interview study. *Int J Environ Res Public Health.* 2024;21(6):726. doi: 10.3390/ijerph21060726

Munk Nielsen N. Cohort profile: EFTER-COVID, a Danish nationwide cohort for assessing the long-term health effects of the COVID-19 pandemic. *BMJ Open.* 2024;14(5):e087799. doi: 10.1136/bmjopen-2024-087799.

Hugger Jakobsen E. Medicinsk behandling af fremskreden brystkræft. *Ugeskr Læger.* 2024;186(6):V02230071. doi: 10.61409/V08230544.

Sygehus Sønderjylland
Kresten Philipsens Vej 15
6200 Aabenraa
Tlf. 7997 0000
Region Syddanmark

www.sygehussonderjylland.dk